

INNEHÅLL

AVSNITT	SIDA
Bedömning av måluppfyllelsen budgetåret 1998	1
Verksamhetsöversikt och finansiering	4
Verksamhetsmål och återrapporering	6
Försäkringsmarknadsområdet	8
Kreditmarknadsområdet	14
Värdepappersmarknadsområdet	22
Sammanställning över vissa väsentliga uppgifter	28
Finansiella delar	29

BILAGOR

1. Sammanfattande resultatbedömning
2. Styckkostnader för väsentliga slutprestationer

BEDÖMNING AV MÅLUPPFYLLELSEN BUDGETÅRET 1998

ALLMÄNT OM BUDGETÅRET 1998

Inspektionen har i regeringsrapporten från november 1998 redogjort för sin syn på utvecklingen på marknaderna och i instituten. Läget under 1998 har kännetecknats av stabilitet på den svenska marknaden. Kreditexpansionen har varit måttlig. En mer markerad tillväxt har främst noterats inom värdepappershandeln och den kapitalförvaltning som är kopplad till aktiemarknaden. Viktiga bidrag till det stabila läget har kommit från den allmänna ekonomiska utvecklingen via låg inflationstakt, fallande räntor och överskott såväl i statens budget som i bytesbalansen.

När det gäller allmänna utvecklingstenden- ser överväger alltså de positiva dragen. Detta gäller även vid inspektionens bedömning av de enskilda finansiella aktörernas ställning och utveckling. Dock bör framhållas att intjänings- förmågan, kapitalstyrkan och riskexponeringen varierar. Viktigt är att instituten i goda tider bygger upp nödvändiga kapitalbuffertar för att kunna möta framtida påfrestningar. Institutet påverkas av högt uppdrivna lönsamhetskrav och av hård konkurrens.

Ett viktigt inslag i bilden är den finansiella instabilitet som tidvis präglade de internationella marknaderna. Under hösten 1998 noterades anmärkningsvärda kast på valutamarknaderna och på världens aktiemarknader. Likviditets- störningar uppstod och en långtgående omvär- dering av risk ägde rum. Även om denna vola- tilitet i begränsad utsträckning återverkade på stabiliteten för de svenska finansiella instituten, illustrerade förloppen den sårbarhet som nume- ra gäller och det beroende av omvärlden som gäller för svenska institut.

DE TRE EFFEKTMÅLEN

STABILITETSMÅLET

I de direkta kontakterna med instituten öm- minerar de operativa kontrollerna av institutens risker och av sättet att hantera risker. Inspek- tionens tidigare inledda satsning på platsbesök har under 1998 fortsatt och insatserna har

breddats, bl.a. genom att omfattande mark- nadsriskundersökningar genomförts i ett par större bankkoncerner. Stora resurser har lagts på uppföljningar av institutens anpassningsar- bete inför år 2000. För att säkerställa institutens funktionsduglighet och begränsa riskerna för allvarliga störningar under och efter millenni- umskiftet har inspektionen givit hög prioritet åt anpassningsarbetet, påtalat behovet av tester och involverat samtliga instituts styrelser och revisorer i anpassningsarbetet.

Erfarenheterna från inspektionens platsun- dersökningar under året visar att de undersökta instituten i allt väsentligt följer gällande regler och att de långsiktigt arbetar med att stärka sin riskhantering och interna kontroll. Inriktningen av inspektionens tillsynsaktiviteter måste under- stödja detta arbete i instituten. Inspektionen skall i förebyggande syfte verka för en relevant och insiktsfull riskhantering och för en väl fun- gerande intern kontroll i samtliga institut under tillsyn.

Platsundersökningar ger inspektionen goda möjligheter att påverka rutiner i enskilda institut och följa upp efterlevnaden av olika rörelse- regler. Detta sker till stor del i en dialog mellan inspektörerna och institutens företrädare. I vissa fall leder de operativa kontrollerna fram till beslut om sanktioner. Att så sker skapar tydlighet kring gällande regelverk, deras syfte och effekter. Beslut om sanktioner aktualiserades under året vid två tillfällen på försäkrings- området. Flera problem hos värdepappersbolag föranledde vidare akuta undersökningar under året och sanktionsbeslut följde i två fall.

I inspektionens övervakande verksamhet intar solvenskontroller en central plats. Av stor vikt är de återkommande kontrollerna av de lagstadgade kapitaltäckningsreglerna på kre- ditmarknads- och värdepappersmarknadsområ- det och av motsvarande solvensregler på för- säkringsområdet som i princip täcker samtliga tillsynsobjekt. Ett förändringsarbete inleddes under 1998 i Baselkommittén för banktillsyn, där inspektionen tar aktivt del. Syftet är dels att vidareutveckla de legala kapitalkraven för ban- ker och kreditinstitut, dels att anpassa och har- monisera tillsynsmyndigheternas strategier för solvensövervakning mellan länderna.

Den ovan angivna inriktningen av tillsynen har på flera sätt påverkat inspektionens normgivningsarbete. Bl.a. har allmänna råd om institutens anpassningsarbete inför år 2000 utfärdats under 1998. Det tidigare inledda arbetet med att utveckla redovisningsreglerna för finansiella institut och främja anpassningen till moderna internationella redovisnings-principer har fortsatt. Viktigt är att nya revisorsinstruktioner tagits fram i syfte att bättre definiera den roll som de av inspektionen utsedda revisorerna skall spela i den löpande tillsynen. Revisorerna är bl.a. ålagda att till inspektionen rapportera iakttagelser som kan vara av betydelse för tillsynen över berörda institut.

Den nedtrappning av inflation och räntor som skett i den svenska ekonomin har varit betydelsefull för stabilitetsläget i den finansiella sektorn. Fallande räntor föranledde dock inspektionen att ompröva de föreskrifter som styr livförsäkringsbolagens långsiktiga antaganden vid beräkningen av avkastningen på inbetalade premier (högsta räntan). Inspektionen beslöt att med verkan fr.o.m. 1 juli 1999 sänka den högsta räntan som styr livbolagens beräkning med en %enhet, till 3 %. Föreskriften tar alltså sikte på att värderingen av livbolagens åtaganden skall ske på ett betryggande sätt.

Inspektionens insatser gällande solvenstillsyn, de operativa riskkontrollerna och inom normgivningsområdet har tillsammans med den löpande tillsynen under 1998 bidragit till att upprätthålla stabilitet i de enskilda finansiella instituten. Finansinspektionens del av effektmålet kan därför anses uppfyllt.

FINANSMARKNADSSTATISTIKEN

Inspektionen är statistikansvarig myndighet för hela det finansiella området. När det gäller kredit- och värdepappersområdet utför SCB statistikproduktionen på inspektionens uppdrag. SCB lämnar upplysningar om den statistik som finns att tillgå och bemannar även relevanta arbetsgrupper inom Eurostat. Vid insamling och produktion av statistiken tar inspektionen också hänsyn till den omfattande månadsvisa produktion som Riksbanken svarar för. Ett väl fungerande samarbete mellan berörda myndigheter kring statistikens innehåll och de olika offentliga publikationerna på området säkerställer att det finns en relevant basstatistik.

På försäkringsområdet svarar inspektionen i egen regi för statistikproduktion och publikationer. Finansinspektionen har sedan länge ett väl

uppbyggt samarbete med SCB och med Försäkringsförbundet för att kunna möta de krav som olika intressenter ställer. Verksamheten har i ökad utsträckning kommit att styras av de krav som EU-samarbetet ställer och inspektionen deltar i Eurostats arbetsgrupper. Under 1998 har förberedelser vidtagits för att komplettera och bredda uppgiftsinsamlingen så att även pensionsstiftelserna numer inryms i försäkringssektorn.

Det bör framhållas att EU-anpassningen på statistikområdet sker successivt med beaktande av de tidsgränser och standardkrav som upprättats inom EU-samarbetet. Till detta kommer att inspektionen under 1998 fullföljt tidigare inledda satsningar på förbättrad effektivitet och kvalitet i den egna statistikproduktionen, bl.a. med hjälp av effektivare rapporteringsrutiner och nya kontrollrutiner.

Genom de insatser inspektionen själv, eller med hjälp av SCB, vidtagit under 1998 bedömer inspektionen att viktiga bidrag lämnats till att den officiella statistiken om finansmarknaden är tillförlitlig och relevant.

KONSUMENTSKYDDET

Finansinspektionens insatser för att säkerställa stabilitet i de enskilda instituten lägger god grund också för konsumentskyddet på den svenska marknaden. Tillsyn över riskinnehåll och kontrollfunktioner tar sikte på institutens långsiktiga stabilitet och robusthet. Tillsynen stärker därigenom allmänhetens förtroende för banker, försäkringsbolag och värdepappersbolag. Finansinspektionens direkta arbete med kundrelaterade frågor har under 1998 avgränsats till insatser som väsentligen rör principer för informationsgivning till kunder och rutinerna för uppföljning av institutens klagomålshantering.

Inspektionen har under 1998 uppmärksammat problem med informationsgivningen. Nya föreskrifter och allmänna råd om informationen till livförsäkringstagare har utfärdats. Ett av inspektionens sanktionsbeslut under hösten tog sikte på just brister i informationen till försäkringstagarna mot bakgrund av de krav som föreskriften uppställer. Rapporten "Betaltjänster och kundrörlighet" offentliggjordes i september. Den behandlade ingående kundernas förutsättningar och möjligheter att utnyttja bankernas betaltjänstutbud. I slutet av 1998 lämnade inspektionen en särskild rapport

till regeringen som redogjorde för hur hanteringen av kundklagomål fungerade hos institutten.

Under 1998 utarbetade inspektionen en särskild rapport "Försäkringsbolagen och de trafikskadade", i vilken bl.a. redogörs för bolagens rutiner och handläggningstider inom trafikförsäkringen. Inspektionen konstaterar brister på flera punkter och lämnar förslag på olika åtgärder i syfte att korta handläggningstiderna. Bl.a. föreslås att konkurrensen mellan bolagen ökas genom att handläggningstiderna offentliggörs. Vidare föreslås förbättrad kontroll och styrning i själva ärendehantering.

Slutligen har inspektionen under 1998 utfärdat allmänna råd om riktlinjer för institutens hantering av etiska frågor. Härigenom har klargjorts att samtliga institut skall upprätta riktlinjer som bl.a. utgår från övergripande krav på en sund utveckling i rörelsen, god affärssed och rättvis behandling av kunder. Att på detta sätt föra upp kraven på etik och god affärsmoral högt på institutens dagordning har enligt inspektionens uppfattning stor betydelse, inte minst sett ur kundernas perspektiv. Här nämnda exempel utgör väsentliga insatser på området under verksamhetsåret. Målet att inspektionen skall verka för ett gott konsumentskydd får därmed anses uppfyllt.

AVSLUTANDE KOMMENTARER

På annan plats i årsredovisningen framgår att inspektionen under budgetåret 1998 till helt övervägande delen uppfyllt verksamhetsmålen och genomfört de uppdrag som återfinns i regleringsbrevet. Detta har åstadkommit trots att inspektionen haft att kämpa mot vissa problem under budgetåret. Personalomsättningen har varit hög och under året uppstod svårigheter att rekrytera vissa personalkategorier. Att verksamhetsmålen och uppdragen i regleringsbrevet trots detta kunnat fullgöras, beror uteslutande på en kompetent och lojal personal. Det faktum att tjänster legat vakanta har vidare inneburit en hårdare arbetsbelastning på den kvarvarande personalen.

Personalomsättningen på inspektionen har under flera år legat på en hög nivå och översti-

ger väsentligt de tal som generellt gäller i staten. Under 1998 var personalomsättningen 15 %. Flertalet som lämnar inspektionen övergår till arbete hos banker, försäkringsbolag och värdepappersbolag. Det är i sig glädjande att arbete och erfarenhet från inspektionen tillmäts meritvärde hos tillsynsobjekten, men en hög omsättning innebär också påfrestningar i organisationen. Inspektionen har aktivt arbetat för att minska personalomsättningen. Bl.a. har satsningar gjorts på kompetensutveckling, utbytestjänstgöring med branschen och inom EU, stimulans till intern rörlighet, aktivare lönepolitik m.m. Trots dessa insatser är personalomsättningen fortsatt hög.

Under budgetåret 1998 tilltog problemen med att rekrytera vissa efterfrågade personalgrupper. En grupp - aktuarier - har inspektionen under många år haft svårigheter att knyta till sig. Under 1998 uppstod också problem att rekrytera ekonomer och analytiker. Ett flertal sådana tjänster kom därför att stå vakanta under långa perioder. För att rekrytera och behålla dessa efterfrågade grupper har inspektionen prövat vissa nya metoder. En viktig sådan insats under året var satsningen på en analytikerutbildning i samarbete med Handels-högskolan.

Det generella återrapporteringskravet i regleringsbrevet om att inspektionen ska lämna sin bedömning av om effektmålen uppnåtts är härmed uppfyllt.

VERKSAMHETSÖVERSIKT OCH FINANSIERING

EFFEKTÅL

Finansinspektionens effektmål är

- att genom tillsyn säkerställa stabilitet i de enskilda finansiella instituten,
- att verka för att officiell statistik om finansmarknaden är tillförlitlig och relevant,
- att verka för ett gott konsumentskydd på det finansiella området.

FINANSINSPEKTIONENS ROLL

Finansinspektionens uppgift som myndighet är att lämna tillstånd, utöva tillsyn samt utforma regler för finansiell verksamhet. Finansinspektionen övervakar att de institut som står under tillsyn bedriver en verksamhet som står i överensstämmelse med lagens intentioner. Inspektionen följer trender och utveckling i enskilda institut och på branschnivå. Genom tillsynsinsatser övervakas utvecklingen i de finansiella företagen. Ansvar för verksamheten i varje enskilt institut ligger dock på styrelsen och ledningen i respektive bolag. Dessa ansvarar för att institutet har en adekvat ekonomisk bas för verksamheten, att institutet följer lagens krav samt i övrigt bedriver en sund verksamhet.

2 500 TILLSYNSOBJEKT

Under inspektionens tillsyn står bl.a. bankaktiebolag, sparbanker, kreditmarknadsbolag, försäkringsbolag, understödsföreningar, försäkringsmäklare, värdepappersbolag, fondbolag, Stockholms Fondbörs, Värdepapperscentralen VPC AB, OM Stockholm AB, Bankgirot och Penningmarknadsinformation PMI AB.

LEDNING

Generaldirektör Claes Norgren är chef för myndigheten. Vid inspektionen finns en styrelse med nio ledamöter. Under budgetåret 1998 bestod styrelsen av följande personer:

Generaldirektör *Claes Norgren*, ordförande
Departementsrådet *Karin Almgren*, t.o.m. 980520
Regeringsrådet *Stig von Bahr*,
Riksbanksdirektören *Kai Barvell*,
Riksdagsledamoten *Lisbet Calner*,
Riksdagsledamoten *Tom Heyman*,
Ekonomie doktor *Lars Hörngren*,

Bitr. riksåklagaren *Solveig Riberdahl* och
F.d. direktören *Erland Strömbäck*.
Personalföreträdare i styrelsen har varit
Lars Svensson och *Lea Sjöblom*.

VERKSAMHETSINDELNINGEN

Finansinspektionens verksamhetsindelning utgör grundstrukturen för bl.a. årsredovisningen. Inspektionens verksamhet indelas i tre verksamhetsområden samt fem verksamhetsgrenar. Inspektionens tillsyn omfattar de tre verksamhetsområdena försäkrings-, kredit- och värdepappersmarknadsområdet. Inspektionens verksamhetsgrenar är analys- och marknadsöversikt, övervakning, regelgivning, ärendehandläggning samt grenen samverkan och samordning. Verksamhetsgrenarna presenteras nedan.

ANALYS OCH MARKNADSÖVERSIKT

Verksamhet som syftar till att hålla allmän uppsikt över eller följa utvecklingen på de finansiella marknaderna, såväl nationellt som internationellt. Prestationer är bl.a. externt eller internt initierade utredningar och statistik. Exempel på utredningar är den årliga regeringsrapporten om utvecklingen inom de finansiella företagen och marknaderna. Projekt knutna till dessa prestationer ingår.

ÖVERVAKNING

Verksamhet som innebär kontroll av marknaden och instituten, bl.a. platsundersökningar, skrivbordsundersökningar, rapportanalys, rapporthantering, branschöverläggningar och insiderövervakning. I grenen ingår projekt knutna till övervakningen.

REGELGIVNING

Arbete med framtagande och ändringar av föreskrifter och allmänna råd samt information och rådgivning om regelverket. Samtliga förslag till föreskrifter och allmänna råd skickas på remiss till berörda branschorganisationer samt vissa institut. I samband med föreskriftsarbetet genomförs konsekvensutredningar.

ÄRENDEHANDLÄGGNING

Arbete med handläggning av tillståndsärenden, anmälningsärenden, redovisningsärenden, insiderärenden, konsumenträttsärenden, registerärenden m.fl. samt information och rådgivning knuten till ärendehantering. Prestationer är bl.a. tillstånd, dispenser och revisorsförordnanden. Projekt knutna till ärendehandläggningen ingår.

SAMVERKAN OCH SAMORDNING

Verksamhet som syftar till samverkan och samordning på nationell och internationell nivå samt arbetet med olika informationsprodukter. Prestationer är bl.a. medverkan i kommittéer, arbetsgrupper, konferenser och hearings. Utbildningar för externa mottagare, t.ex. redovisningsmöten, ingår i grenen. Här ingår även remissarbete och beredskapsplanering. Projekt knutna till dessa prestationer ingår.

VERKSAMHETENS KOSTNADER

Kostnaden för Finansinspektionens verksamhet 1998 (1997 inom parentes) var drygt 113,4 (106,0) mkr. I tabell 1 redovisas kostnaderna på verksamhetsgrenar och verksamhetsområden. En närmare redovisning av kostnader för budgetåret lämnas nedan.

Kostnaden för *finansmarknadsstatistiken* var 10,7 (9,9) mkr. Av detta fördelar sig 9,7

Tabell 1. Kostnader per verksamhetsgren och verksamhetsområde, tusental kr, löpande priser.

Verksamhetsgren	Försäkringsmarknadsområdet		Kreditmarknadsområdet		Värdepappersmarknadsområdet		Summa	
	1997	1998	1997	1998	1997	1998	1997	1998
Analys och marknadsöversikt	4 393	5 462	7 426	8 669	5 476	5 847	17 296	19 978
Övervakning	11 297	13 603	19 415	18 584	9 541	9 968	40 253	41 615
Regelgivning	3 493	2 827	2 709	2 345	1 879	1 853	8 081	7 026
Ärendehandläggning	8 202	9 489	7 718	7 936	5 624	6 802	21 544	24 227
Samverkan och samordning	8 769	9 505	6 753	7 901	3 326	3 163	18 848	20 569
Summa	36 155	40 346	44 021	45 436	25 846	27 663	106 022	113 415

VERKSAMHETENS FINANSIERING

Finansinspektionens verksamhet finansieras med anslag. För att täcka kostnaderna för verksamheten tas avgifter ut av de institut som står under tillsyn. Avgifterna levereras till inkomstittel på statsbudgeten. Två avgifts-typer förekommer, tillsyns- och ansökningsavgifter.

(9,2) mkr på den externt producerade statistiken, som tas fram av Statistiska centralbyrån på inspektionens uppdrag. Kostnaden för den externa statistiken belastar grenen analys- och marknadsöversikt och har fördelats med 5,8 mkr på kreditmarknadsområdet och med 3,9 mkr på värdepappersmarknadsområdet. Särkostnaden, som ingår i ovan nämnda kostnader, för de anpassningsåtgärder som vidtagits under 1998 uppgick till 0,6 mkr. Kostnaden för den egenproducerade statistiken på försäkringsmarknadsområdet var 1,0 (0,7) mkr.

Åtterrporteringskrav 2 avseende redovisning av kostnaden för finansmarknadsstatistiken är härmed fullgjort.

Inspektionens kostnad för de *beredskapsåtgärder* som vidtagits under året uppgick till 1,3 (1,2) mkr. Kostnaderna belastar grenen samverkan och samordning och fördelar sig med 0,9 (0,7) mkr på försäkringsmarknadsområdet och med 0,3 (0,5) mkr på kreditmarknadsområdet samt med 0,1 (0) mkr på värdepappersmarknadsområdet.

Kostnaden för det *internationella arbetet* var ca 16,2 (12,1) mkr, vilket har fördelats med 5,2 (4,7) mkr på försäkringsmarknadsområdet, med 8,4 (4,8) mkr på kreditmarknadsområdet samt med 2,6 (2,6) mkr på värdepappersmarknadsområdet. Kostnaden belastar till största del grenen samverkan och samordning och i viss utsträckning grenen övervakning.

VERKSAMHETSMÅL OCH ÅTERRAPPORTERING

VERKSAMHETSMÅL

1. Inspektionen skall följa utvecklingen och belysa förändringar i det allmänna stabilitetsläget och den inverkan dessa har på marknaden och enskilda institut (s 8, 14, 22).

Åtterrapporering: *Inspektionen skall göra en bedömning av det allmänna tillståndet inom försäkrings-, kredit- och värdepappersmarknadsområdena samt redovisa de viktigaste utvecklingstendenserna under 1998. Frågor rörande finansiell stabilitet skall belysas särskilt. En rapport skall lämnas till regeringen senast den 1 november 1998. De viktigaste slutsatserna i rapporten skall redovisas i årsredovisningen.*

2. Finansmarknadsstatistiken skall anpassas till de krav på harmoniserad statistik som ställs inom den Europeiska unionen (s 8, 15).

Åtterrapporering: *De åtgärder som vidtagits för att harmonisera finansmarknadsstatistiken skall redovisas samt kostnaderna för dessa åtgärder samt för finansmarknadsstatistiken.*

3. Information om institut och marknader skall samlas in, granskas och analyseras. Kontroll skall ske av att instituten uppfyller lagstadgade krav. Slutsatserna från dessa åtgärder skall utgöra underlag för prioritering av tillsynsinsatser (s 9, 15 23).

Åtterrapporering: *En redogörelse skall lämnas av i vilken utsträckning instituten inte uppfyller lagstadgade krav.*

4. Platsundersökningsverksamheten skall medföra att den interna kontrollen i instituten och disciplinen på marknaden vad gäller efterlevnad av regler och riskhantering förbättras. Inspektionen skall i platsundersökningsverksamheten under 1998 prioritera större institut och

- avsätta mer tid för platsundersökningar jämfört med budgetåret 1997,

- avsätta mer tid för platsbesök vid svenska instituts utländska etableringar jämfört med budgetåret 1997 samt

- kontrollera att skadeförsäkringsbolagen har rutiner för snabb och effektiv personskadereglering inom trafikförsäkringen (s 9, 10, 16, 24).

Åtterrapporering: *Den tid som lagts ned på platsundersökningar under budgetåret 1998 jämfört med 1997 skall redovisas. Inspektionen skall därutöver redovisa dels vilka platsundersökningar som gjorts vid större institut, dels den tid som lagts ned på platsbesök vid svenska instituts utländska etableringar under budgetåret 1998 jämfört med 1997, dels slutsatserna av de undersökningar som avslutats samt slutsatserna av den kvalitetskontroll som inspektionen gjort av platsundersökningarna. Vidare skall inspektionen lämna en redogörelse för skadeförsäkringsbolagens rutiner för personskadereglering inom trafikförsäkringen.*

5. Genom marknadsövervakning skall onormala händelser vid handeln med finansiella instrument upptäckas och utredningsvärda fall identifieras. I samtliga sådana fall skall en insiderundersökning eller utredning om otillbörlig kurspåverkan genomföras (s 24).

Åtterrapporering: *Antalet fall där en insiderundersökning eller utredning om otillbörlig kurspåverkan har inletts skall redovisas för budgetåren 1997 och 1998.*

6. Ärendehandläggningen skall vara snabb och effektiv. Den genomsnittliga handläggningstiden för olika typer av tillståndsärenden skall, med bibehållen kvalitet, minska jämfört med budgetåret 1997 (s 12, 19, 26).

Åtterrapporering: *Inspektionen skall redovisa genomsnittliga handläggningstider för samtliga tillståndsärenden samt redogöra för hur kvaliteten i ärendehandläggningen har förändrats. Därvid skall inspektionen ange hur handläggningstiderna för 1998 förändrats jämfört med budgetåret 1997.*

7. Inspektionen skall genom sin regelgivning och uppföljning av denna se till att de finansiella företagens externa redovisning ger en god genomlysning av företagets ställning, resultat och övriga ekonomiska förhållanden (s 11, 18, 25).

Återrapportering: De åtgärder som vidtagits för en förbättrad genomlysning av de finansiella företagens externa redovisning skall redovisas.

8. Inspektionen skall delta aktivt i det internationella arbetet med att utveckla regelverk och tillsynsmetoder. I detta arbete skall samverkan med utländska tillsynsmyndigheter prioriteras. Under budgetåret 1998 skall inspektionen särskilt verka för att en fördelning av tillsynsansvaret görs mellan berörda tillsynsmyndigheter i de fall svenska börser, clearingorganisationer eller centrala värdepappersförvarare deltar eller planerar delta i internationellt samarbete avseende gemensamma system för handel, clearing eller kontohållning (s 13, 20, 27).

Återrapportering: Inspektionen skall lämna en översiktlig redogörelse för deltagandet i internationella fora samt redovisa inriktningen av detta arbete. Vidare skall inspektionen redovisa vilka åtgärder som vidtagits i samarbetet med utländska tillsynsmyndigheter i de fall svenska börser, clearingorganisationer eller centrala värdepappersförvarare deltar i internationellt samarbete avseende gemensamma system för handel, clearing eller kontohållning.

9. Verksamheten inom funktionen finansiella tjänster skall bedrivas så att under höjd beredskap betalningssystemet i landet kan upprätthållas och de mest angelägna tjänsterna i övrigt inom bank- och försäkringsväsendet erbjudas (s 13, 21, 27).

Återrapportering: Inspektionen skall i samråd med övriga myndigheter inom funktionen finansiella tjänster utarbeta gemensamma resultatmått för bedömning av funktionens beredskapsläge samt utvecklingen inom funktionen. Utifrån framtagna resultatmått skall funktionens samlade beredskapsläge redovisas. Utgångspunkt för redovisningen skall vara bedömt beredskapsläge den 31 december 1997. Redovisningen skall innehålla

- en sammanställning av beredskapsåtgärder som har vidtagits under budgetåret samt kostnaderna för dessa,

- en redogörelse för funktionens beredskapsförmåga vid budgetårets slut, uppgifter om vilka faktorer - inom och utom funk-

tionen - som är gränssättande för funktionens förmåga, och

- en analys av effekter av genomförda beredskapsåtgärder på måluppfyllelse och funktionens förmåga.

Ekobrottsmålet (Ju97/6910) om att inspektionen skall delta i angelägna myndighetsgemensamma tillsynsinsatser redovisas på s 20.

GENERELL ÅTERRAPPORTERING

Inspektionen skall lämna sin bedömning av om myndigheten uppnått sin del av effektmålen samt hur detta påverkat tillståndet och utvecklingen inom de områden som effektmålen omfattar. Den närmare utformningen av redovisningen sker i samråd med Regeringskansliet (Finansdepartementet) (s 3).

UPPDRAG

1. Inspektionen skall undersöka förekomsten av och utvärdera icke finansiella ägare på bankområdet. En rapport skall lämnas till regeringen senast den 1 april 1998 (s 15).

2. Om inspektionens analyser enligt förordningen (1997:30) om översyn av statliga myndigheters informationssystem inför år 2000 ger anledning därtill, skall inspektionen senast den 1 april 1998 redovisa till regeringen om den bedömer att det finns allvarliga problem och risker som kan få konsekvenser för verksamheten och hur inspektionen isåfall avser att hantera dessa. Inspektionen skall också översiktligt redovisa om den bedömer att det finns risker för allvarliga störningar i vitala samhällsfunktioner med konsekvenser för allmänhet och företag. Redovisningen skall endast omfatta inspektionens viktigaste slutsatser och bedömningar utifrån sitt verksamhetsansvar (s 15).

FÖRSÄKRINGSMARKNADSOMRÅDET

ANALYS OCH MARKNADSÖVERSIKT

Verksamhetens syfte är att hålla allmän uppsikt över utvecklingen på de finansiella marknaderna. Arbetet baseras på egna utredningar och egen statistikproduktion, statistik från instituten samt extern information. En viktig del i detta arbete är den löpande utvecklingen av de arbetsmetoder och analysverktyg som används i verksamheten för att effektivisera och rationalisera arbetet.

FINANSINSPEKTIONENS ÅRLIGA RAPPORT

Resultaten av ovan nämnda bevakning och mer utförliga bedömningar från inspektionens sida har redovisats i en rapport till regeringen som lämnades den 1 november 1998.

Det allmänna stabilitetsläget i branschen har förbättrats fram t.o.m. första halvåret 1998. Konsolideringen framstod i detta läge överlag som stark inom såväl livförsäkrings- som skadeförsäkringssektorn. Händelserna som därefter inträffat på de finansiella marknaderna efter utgången av första halvåret följs mycket noga. Mot bakgrund av det gynnsamma utgångsläget med hög konsolidering har den vikande kapitalavkastningen under hösten inte haft någon alarmerande betydelse för bolagen.

Livbolagen har som främsta anpassningsåtgärd justerat ned återbäringsräntan efter en lång period av höjningar. Skadebolagen har närmat sig det läge där generella premiehöjningar i väsentliga verksamhetsgrenar kan komma ifråga. Expansionen på livmarknaden fortsätter i samband med att regleringar tas bort på flera viktiga delmarknader på vilka livförsäkringsbolagen inte tidigare kunnat konkurrera.

Verksamhetsmål 1 om att inspektionen skall följa utvecklingen och belysa förändringar i det allmänna stabilitetsläget och den inverkan dessa har på marknaden och enskilda institut bedöms därmed uppfyllt såvitt gäller försäkringsmarknadsområdet.

FÖRSÄKRINGSMARKNADSSTATISTIKEN

En anpassning har skett av försäkringsmarknadsstatistiken till de krav på harmoniserad statistik som ställs inom Europeiska unionen. Detta har skett i nära samarbete med Eurostat och SCB som producerar den finansiella statistiken på uppdrag av inspektionen. En representant för försäkringsmarknadsavdelningen deltar regelbundet i en "Working Group" där intentionerna i Rådets förordning (EG, EURATOM nr 410/98) ges en praktisk lösning allt från tabelluppställningar till sättet att rapportera. Fr.o.m. redovisningsåret 1997 skall uppgifter till Eurostat helst lämnas på sk. Gemensamhetsmeddelanden. Så sker också från svensk sida.

Verksamhetsmål 2 om att anpassa statistiken till de krav EU ställer är därmed uppfyllt vad beträffar försäkringsmarknadsområdet.

ÖVERVAKNING

Verksamhetens syfte är att övervaka att aktörerna på de finansiella marknaderna följer lagar, förordningar och andra regler. Verksamheten sker i form av platsundersökningar, granskning och kontroll av rapporter samt branschöverläggningar. I arbetet ingår utvecklingsarbete avseende metoder för övervakningen.

Den pågående utvecklingen på ADB-området, där en majoritet av bolagen nu rapporterar in data med e-post eller disketter, har avsevärt förbättrat effektiviteten och kvaliteten i inspektionens arbete med rapporter och andra analysunderlag. Bland de 110 riksbolagen hade 74 % infört maskinella rutiner i sin årsvisa rapportering av solvens och 87 % hade infört maskinella rutiner för rapportering av resultat- och balansräkning vid utgången av 1998. Då det gäller den kvartalsvisa rapporteringen låg genomsnittet på 74 %.

INSTITUTENS UPPFYLLANDE AV LAGSTADGADE KRAV

Inspektionen har under budgetåret på sedvanligt sätt utnyttjat en bred flora av rapport-

underlag för att följa försäkringsbolagens verksamhetsinriktning och finansiella styrka. På årsbasis granskas bl.a. försäkringsbolagens deklarationer över kapitalbas och gällande kapitalkrav (den s.k. solvensmarginalen) tillsammans med underlag från årsredovisningarna. Per kvartal följer inspektionen bl.a. bolagens flöden i form av premier, kapitalavkastning och försäkringsersättningar. Vidare sker löpande avstämning av bolagens skuldtäckning (de tillgångar som motsvarar åtaganden i form av försäkringstekniska avsättningar). Känsligheten för marknadsrisk, inklusive effekter av bolagens derivatanvändning, analyseras också per kvartal och vissa "stresstester" utförs. Under året har det förekommit något enstaka mindre institut som inte uppfyllt lagstadgade krav. I dessa fall har vederbörliga åtgärder vidtagits.

Verksamhetsmål 3 om att kontrollera att instituten uppfyller lagstadgade krav bedöms därmed vara uppfyllt såvitt avser försäkringsmarknadsområdet.

PLATSUNDERSÖKNINGAR

Platsundersökningar delas in i huvudgrupperna allmänna platsundersökningar samt riktade platsundersökningar. Allmänna undersökningar omfattar i regel hela verksamheten i ett institut och blir därför relativt generella, även om tonvikten kan läggas på vissa områden eller företeelser. Riktade platsundersökningar används då man vill studera en viss funktion eller företeelse.

Inspektionen har under året påbörjat 96 och avslutat 84 platsundersökningar inom försäkringsmarknadsområdet.

Av de påbörjade platsundersökningarna var 65 enligt inspektionsplan, 11 var ad-hoc-undersökningar och 20 var år 2000-undersökningar varav en del av dessa undersökningar föranleddes av bristande svar på skriftlig förfrågan.

Av de avslutade undersökningarna var 40 allmänna, 21 avsåg intern kontroll, fyra marknadsrisk, tre tecknings- och återförsäkringsrisk, en år 2000-undersökning och 15 undersökningar ämnade att undersöka endast ett annat specifikt område. I vissa av de undersökningar som upptagits som internkontrollundersökningar ingick även tecknings- och återförsäkringsrisk. De allmänna undersökningarna

har oftast avsett mindre bolag och deras interna kontroll och formaliafrågor.

Tabell 2: Antal avslutade platsundersökningar

Platsundersökningar	1994/95	1996	1997	1998
Allmänna	60	73	66	57
Riktade	1	42	42	27
Summa	61	115	108	84

Av de påbörjade undersökningarna avser 63 större försäkringsbolag dvs. bolag med mer än 100 miljoner kr i balansomslutning.

Ingen sanktion enligt försäkringsrörelselagen har under året utdelats som en följd av platsundersökningar. Däremot har två sanktioner (erinringar) enligt sagda lag utdelats på grund av företagna s.k. skrivbordsundersökningar.

De viktigaste slutsatserna av platsundersökningarna är att den stora majoriteten av institut bedriver en väl fungerande verksamhet och snabbt anpassar sig till eventuella påpekanden gjorda i samband med platsundersökningen.

Generellt sett har den interna kontrollen och riskmedvetandet förbättrats betydligt under den senaste femårsperioden.

Tabell 3: Arbetstid i timmar för platsundersökningar

Platsundersökningar	1997	1998
Inhemska undersökningar	4 927	4 987
Hemlandstillsyn	209	123
Summa	5 136	5 110

Verksamhetsmål 4 om att inspektionen i platsundersökningsverksamheten skall prioritera större institut och avsätta mer tid för platsundersökningar jämfört med budgetåret 1997 har i stort sett uppfyllts. Däremot har det inte avsatts mer tid för platsbesök vid svenska instituts utländska etableringar jämfört med budgetåret 1997. Det är dock hittills fråga om verksamhet av liten omfattning (år 1997 var premieinkomsten brutto knappt en miljon kr).

FÖRSÄKRINGSBOLAGEN OCH DE TRAFIKSKADADE

Den 18 december 1998 avlämnade inspektionen regeringsrapporten 1998:6, Försäkringsbolagen och de trafikskadade (dnr 1736-98-

319). I rapporten redogörs för försäkringsbolagens rutiner inom trafikförsäkringen. Inspektionen konstaterar att handläggningstiderna hos vissa bolag och för vissa ärendetyper borde kunna reduceras. För att öka konkurrensen mellan bolagen förordas att branschen offentliggör bolagens handläggningstider. Därutöver pekar inspektionen på att vissa förändringar i själva förfarandet kan reducera befintliga handläggningstider genom bl. a. förbättrad kontroll och styrning. Slutligen föreslår Finansinspektionen att regeringen bör utreda om det är möjligt att förnya Trafikskadenämndens reglemente i syfte att mjuka upp bestämmelserna om den obligatoriska utomrättsliga prövningen.

Därmed är sista delen av återrapporteringskravet till *verksamhetsmål 4* uppfyllt.

KVALITETSGRANSKNING AV PLATSUNDERSÖKNINGARNA

Inspektionen har för fjärde året i rad genomfört en kvalitetsgranskning av platsundersökningsärenden. För budgetåret 1998 har 12 platsundersökningar varit föremål för kvalitetsgranskning. Granskningen har avsett samtliga verksamhetsområden, men redovisas samlat på denna plats i årsredovisningen.

Granskningen har genomförts med hjälp av externa revisorer. Kvalitetsmåtstock för granskningen utgörs av de handledningar och handböcker som har utarbetats som stöd för den operativa tillsynen dels beträffande administrativ ärendegång, dels vad gäller tillsynsaktiviteter för uppföljning av institutens riskhantering.

Momenten i den administrativa ärendehantering, som i princip gäller för samtliga platsundersökningar, finns beskrivna i "Handledning för platsundersökningar".

Tillsynsaktiviteter beträffande moment i uppföljning av intern kontroll och riskhantering finns beskrivna i handböcker för operativ tillsyn inom diverse riskområden.

Av granskningen framgår att kvaliteten generellt är högre avseende genomförande av tillsynsaktiviteter än vad som gäller för den administrativa hanteringen.

Granskningen av de administrativa delarna, dvs. planering, dokumentation, ordning i akten

etc. visade på en svag, genomsnittlig förbättring jämfört med tidigare år. Vissa moment uppvisade emellertid försämringar, medan andra var betydligt bättre genomförda än tidigare. Sammantaget har försämringar konstaterats t.ex. vad gäller dokumentation och ordning i akterna, medan förbättringar noteras bl.a. avseende kvaliteten på undersökningspromemorior och avrapportering till berörda institut. Skillnaden är emellertid stor mellan olika handläggare.

De brister och kvalitetsskillnader som har konstaterats i den administrativa hanteringen av platsundersökningar, föranleder ett fortsatt kvalitetsarbete på detta område. En intern process pågår för att följa upp det som har framförts i revisorernas rapport.

När det gäller sakmässiga tillsynsaktiviteter visar granskningen på en generell förbättring jämfört med tidigare år. Detta visar att följsamheten gentemot handböckerna i operativ tillsyn har ökat väsentligt. På detta område är kvaliteten jämnare än vad som gäller det administrativa genomförandet. Detta visar att inspektörerna nu i stor utsträckning på respektive sakområde har tillägnat sig de metoder som beskrivs i handböckerna.

Granskningen visar på en positiv, generell utveckling vad gäller följsamheten mot handböckerna i operativ tillsyn. Det finns emellertid anledning att fortsätta kvalitetsgranskningen även av dessa moment, bl.a. mot bakgrund av den personalomsättning som finns på myndigheten. Personalomsättningen medför att det i regel finns ett antal nya medarbetare på de operativa tillsynsenheterna, vilka ännu inte fullt ut har hunnit tillägna sig de metoder som tillämpas i den operativa tillsynen.

Därmed är den näst sista delen av återrapporteringskravet till *verksamhetsmål 4* uppfyllt.

REGELGIVNING

Verksamhetens syfte är att utveckla inspektionens normgivning genom föreskrifter och allmänna råd till ett effektivt styrmedel i tillsynen. Verksamheten är inriktad på att utfärda föreskrifter och allmänna råd avseende försäkringsmarknadsområdet.

Under året har en ny föreskrift tillkommit. Sex föreskrifter och allmänna råd har ersatt sju gamla samt två allmänna råd från 1989 har upphävts. En språklig översyn har gjorts vid

bearbetningen av gamla föreskrifter och allmänna råd.

GENOMLYSNING AV DE FINANSIELLA FÖRETAGENS EXTERNA REDOVISNINGAR

Finansinspektionens arbete med de finansiella företagens externa redovisning syftar till att externredovisningen skall utgöra ett gott underlag för de externa intressenternas uppföljning och bedömning av företagen. Om företagets offentliga redovisning ger en rättvisande och ekonomiskt meningsfull bild av företagets ekonomiska ställning och resultatet främjas också viktiga tillsynsintressen, genom att förutsättningarna för marknadens stabiliserande korrigeringsmekanismer förbättras.

Finansinspektionen eftersträvar i sin regelgivning anpassning till moderna, internationella redovisningsprinciper. Därigenom främjas såväl ekonomiskt meningsfull redovisning som jämförbarhet med utländska finansiella företag.

Vad gäller regelgivningen har arbetet under året inriktats främst på följande åtgärder.

På finansmarknaden har under senare år introducerats olika sammansatta instrument, vilka efter hand fått en relativt stor omfattning. Regler har nu införts för hur sådana instrument skall behandlas i redovisningen. Redovisningen skall göras med uppdelning på å ena sidan skuld- eller fordringsinstrumentet och å andra sidan den ingående derivatdelen. Detta gäller såväl i balans- som i resultaträkningen.

När lagstiftningen införde möjligheter för finansiella företag till värdering till verkligt värde ("marknadsvärdering") av finansiella instrument förknippades denna möjlighet med en skyldighet att avsätta realiserade vinster till en bunden fond. Finansinspektionen har nu kunnat notera fall där avsättningen - eller delar av den - eliminerats i koncernredovisningen. För att säkerställa en korrekt tillämpning av reglerna om fonden för realiserade vinster har därför införts regler som klarlägger behandlingen i koncernredovisningen.

I försäkringsföretags verksamhet är återförsäkringar ett viktigt inslag. För att förbättra möjligheterna att bedöma bolagets återförsäkringsskydd och de kreditrisker som dessa kan tillföra har upplysningsreglerna kompletterats.

I inspektionsarbetet aktualiseras även andra redovisningsfrågor som kan föranleda diskussioner med och synpunkter till berörda företag. Under 1998 har aktualiserats bl.a. viktiga frågor rörande s.k. finansiell försäkring varvid Finansinspektionen har haft anledning att påtala innebörden av redovisningslagstiftningens grundläggande principer.

Rådgivning och information i redovisningsfrågor sker dels genom telefonkontakter från institut, revisorer och andra intressenter, dels genom särskilda halvdagskonferenser, s.k. redovisningsmöten för institut och revisorer. Under 1998 genomfördes sådana redovisningsmöten för försäkringsföretag såväl i februari som i december.

Utvecklingsarbetet i redovisningsfrågor sker i en internationaliserad miljö. Såväl Europeiska Kommissionen som IAIS är engagerade i detta arbete. Finansinspektionen medverkar i båda organisationernas arbete på området.

Verksamhetsmål 7 om en förbättrad genomlysning av företagens externa redovisningar är därmed uppfyllt såvitt gäller försäkringsmarknadsområdet.

ÄRENDEHANDLÄGGNING

Verksamheten omfattar koncessioner av försäkringsbolag, tillstånd för försäkringsmäklarbolag och försäkringsmäklare, tillståndsprövning i övrigt samt meddelanden av dispenser bl.a. från placeringsreglerna i försäkringsrörelselagen. För försäkringsbolag med säte inom EES-området hanteras det underrättelseförfarande som regleras i lagen om EES-försäkringsgivares verksamhet i Sverige.

TILLSTÅNDSÄRENDEN

Fr.o.m. 1998 gör inspektionen i samband med verksamhetsuppföljningarna en bedömning av ett antal kvalitetsfaktorer i ärendehandläggningen. De faktorer som ingår i kvalitetsbedömningen är kompetens, erfarenhet, extern kommunikation, tekniska hjälpmedel, arbetsprocess och handläggningstider.

Bedömningarna under 1998 visar att kvaliteten i handläggningen av tillståndsärenden på försäkringsmarknadsområdet i stort är oförändrad. En närmare redogörelse för av kvalitetsutvecklingen lämnas nedan.

Flertalet jurister har mycket lång erfarenhet av arbete på inspektionen samt erfarenhet av domstolsarbete eller har lång erfarenhet från vissa specialområden. Mallar används i begränsad omfattning och främst för koncessionsärenden. Ansökningsblanketterna på försäkringsmäklarområdet har förbättrats och förtydligats. Detta har resulterat i kortare handläggningstider bl.a. genom att kompletteringar behövt ske i mindre omfattning. Dessutom präglas verksamheten av mycket stor tillgänglighet genom besvarande av förfrågningar och genomförande av möten med företrädare för instituten.

Handläggningstiderna avseende tillståndsärendena har för de flesta ärendetyper minskat under det gångna året. Handläggningstiden avser tiden från det att ansökningsavgiften för tillståndsärendet har betalats till dess ärendet har avslutats. Antalet avslutade tillståndsärenden är 977 stycken, vilket är en ökning med 10 % jämfört med 1997. Antalet inkomna ärenden har ökat med 22 %, från 823 stycken 1997 till 1 000 stycken 1998.

Handläggningstiden för koncessioner har minskat kraftigt främst beroende på att omkoncessionsärendena inte längre slår igenom i statistiken. Beträffande aktier och andelar och mäklarregistrering-fondandelar har handläggningstiden ökat något. För övriga tillståndsärenden har den minskat.

Tabell 4: Genomsnittlig handläggningstid i antal dagar för tillståndsärenden

Tillståndsärenden	1995/96	1997	1998
Aktier/andelar	40	30	35
Auktorisation/konc.	252	415	90
Avreg/omreg	42	46	31
Beståndsöverlåtelse	86	85	70
Bolagsordn/stadgar	101	62	55
Kapitaltäckning	46	18	14
Oljeskadecertifikat	16	15	9
Mäklarregistreringar	58	83	47
Mäklarereg-fondandel	136	115	136
Övrigt	47	41	36

Verksamhetsmål 6 om att minska den genomsnittliga handläggningstiden för olika typer av tillståndsärenden samt att lämna en redogörelse för kvalitetsutvecklingen är därmed uppfyllt såvitt gäller försäkringsmarknadsområdet.

SAMVERKAN OCH SAMORDNING

Verksamheten har bedrivits via samverkan och samordning på nationell och internationell nivå samt genom arbetet med avdelningens informationsprodukter. Som exempel kan nämnas medverkan i olika kommittéer, arbetsgrupper, konferenser samt hearings. Vidare kan nämnas de utbildningar som inspektionen anordnat för externa mottagare samt avgivna remissyttranden på försäkringsmarknadsområdet.

Eftersom inspektionen är statistikansvarig myndighet för finansmarknadsstatistiken har inspektionen även en viktig roll som samordnare av de olika intressen som påverkar statistikproduktionen inom detta område. För detta ändamål finns ett statistikråd där inspektionen deltar tillsammans med representanter från Statistiska centralbyrån och Sveriges Riksbank.

INTERNATIONELLT ARBETE

På försäkringsmarknadsområdet deltar Finansinspektionen aktivt i flera internationella organ inom såväl EU som globalt.

Inom EU finns ett löpande samarbete inom ramen för Insurance Committee, som är samarbetsorganet mellan kommissionen och medlemsländernas tillsynsmyndigheter, och Insurance Conference, som är ett organ för löpande samarbete och utbyte av information mellan tillsynsmyndigheterna inom EES. Ett ytterligare forum för samarbete är Contact Group där tillsynsmyndigheterna informellt utbyter erfarenheter från det praktiska tillsynsarbetet. Finansinspektionen deltar också i ett antal arbetsgrupper till kommissionen och rådet, för närvarande rörande solvensregler, tvångslikvidation, tillsyn över finansiella konglomerat och statistikfrågor (Eurostat). Inom Europa deltar inspektionen vidare i den Paneuropeiska tillsynskonferensen, vari bl.a. de östeuropeiska staterna deltar.

Globalt sker samarbetet mellan tillsynsmyndigheterna inom International Association of Insurance Supervisors (IAIS). Finansinspektionen verkar aktivt genom att chefen för försäkringsmarknadsavdelningen innehar ordförandeskapet i sistnämnda organisations Tekniska kommitté, vars uppgift är att skapa standarder och principer för reglering och tillsyn av det internationella försäkringsväsendet. Med ordfö-

randskapet följer vidare att inspektionen deltar i den informella koordinationsgrupp som samordnar och planerar Baselkommitténs, IOSCOs och IAIS gemensamma aktiviteter. Inspektionen verkar också i ett antal arbetskommittéer och undergrupper till IAIS rörande olika tillsynsaspekter, t.ex. utbyte av information mellan tillsynsmyndigheter, solvens, redovisning, kapitalförvaltning m.m.

Globalt deltar inspektionen också i OECD:s Försäkringskommitté liksom i dess arbetsgrupper för tillsynsfrågor, försäkringsstatistik, solvens m.m.

Samarbete sker också över de finansiella gränserna på områdena för försäkring, bank och värdepapper. Detta samarbete, som rör tillsyn över s.k. finansiella konglomerat (grupper bestående av försäkringsbolag, bank och/eller värdepappersinstitut), sker inom Joint Forum, som förenar ovan nämnda IAIS med Baselkommittén på bankområdet och IOSCO på området för värdepapper. Finansinspektionen deltar i Joint Forum genom en av IAIS nominerad försäkringsrepresentant.

Verksamhetsmål 8 om att inspektionen skall delta aktivt i det internationella arbetet med att utveckla regelverk och tillsynsmetoder är därmed uppfyllt såvitt avser försäkringsmarknadsområdet.

BEREDSKAPSPLANERING

BEREDSKAPSÅTGÄRDER

Under året har avtal ingåtts med näst intill samtliga försäkringsbolag som utsetts till K-företag (företag med samhällsviktig verksamhet med vilka avtal om beredskapsplanering ingås).

Under året har även ett arbete med att utarbeta en moderniserad version av "Försäkringsbranschens handbok med instruktioner/planer för att hantera svåra samhällspåfrestningar i Fred, Kris och Krig" pågått. Handboken fastställdes av Försäkringsbranschens Beredskapskommitté den 24 november 1998 och har distribuerats genom Försäkringsförbundets försorg till samtliga K-företag inom försäkringssektorn.

Försäkringsbolagens kostnader för beredskapsarbetet har uppskattats till 1,3 mkr.

BEDÖMNING AV BEREDSKAPSLÄGET

Samtliga K-företag har beredskapsplaner. Gränssättande för försäkringssektorns förmåga är tillgången på elström och telekommunikationer samt i viss mån skyddade arbetslokaler. Med reservation härför bedöms försäkringsföretagens förmåga att anpassa sig till allvarliga störningar vara godtagbar. Bedömningen bygger på muntliga överläggningar om den fortlöpande beredskapsplaneringen med företrädare för de sex största försäkringsföretagen, som representerar cirka 90 % av svensk försäkringsmarknad.

Beträffande resultatmått, se avsnittet om kreditmarknadsområdet.

EFFEKTER AV GENOMFÖRDA BEREDSKAPSÅTGÄRDER

Genom aktualisering av K-företagsavtalen samt utgivandet av den ovan nämnda moderniserade handboken har förutsättningar för att ytterligare förbättra beredskapsläget skapats.

Verksamhetsmål 9 har uppfyllts i vad avser försäkringsområdet.

KREDITMARKNADSOMRÅDET

ANALYS OCH MARKNADSÖVERSIKT

Verksamhetens syfte är att hålla allmän uppsikt över utvecklingen på de finansiella marknaderna. Arbetet baseras på egna utredningar och sifferunderlag från instituten samt extern information. En viktig del är den löpande utvecklingen av de arbetsmetoder och analysverktyg som används i verksamheten för att effektivisera och rationalisera arbetet. Nedan anges några exempel som avspeglar verksamhetens inriktning.

Rapportanalysen har skett med hänsyn tagen till den allmänna ekonomiska utvecklingen såväl i Sverige som i vår omvärld. De analyser som har gjorts har innefattat både utvecklingen på marknaden i sin helhet och i de enskilda instituten. Utvecklingen av utlåningen i stort har satts i relation till motsvarande utveckling hos enskilda institut. Utlåningen har även analyserats utifrån utvecklingen i ett antal delsektorer, hushåll, företag, övriga kreditinstitut m.fl. Samtliga enskilda institut och koncerner har dessutom genomlysts i en nyckeltalsanalys.

I den löpande analysen av marknadsutvecklingen samt utvecklingen i enskilda institut har också ett antal specialstudier ingått. Här kan nämnas studierna om den konjunkturella utvecklingen och dess inverkan på den svenska kreditmarknaden, den gemensamma europeiska valutan och kreditinstitut, soliditet och kapitaltäckning, asienkrisen, effekterna av ränte- och valutaoran på de finansiella marknaderna, effekterna på upplåningen pga. den internationella omvärderingen av risk.

Efter hel- respektive halvårsskiftet har genomgångar gjorts av boksluten med de fyra dominerande svenska bankgrupperna samt några större bostadsinstitut. Utöver boksluten har också områden som millenniumskiftet, införandet av euron, likviditeten på marknaden, den finansiella orons påverkan på institutens strategier och bankernas affärsområden diskuterats. Resultaten av genomgångarna har redovisats skriftligen.

FINANSINSPEKTIONENS ÅRLIGA RAPPORT

Inspektionen har i den s.k. regeringsrapporten redogjort för utvecklingen inom de finansiella företagen och marknaderna. Denna rapport överlämnades till regeringen den 1 november 1998. I rapporten har inspektionen förmedlat en bild av läget på försäkrings-, kredit- och värdepappersmarknaderna. Rapporten fokuserade framför allt på väsentliga utvecklingstendenser och problemställningar rörande stabiliteten i det finansiella systemet.

De viktigaste slutsatserna i regeringsrapporten avseende kreditmarknadsområdet var att de svenska kreditinstitut har ett gott utgångsläge såväl vad gäller intjäningsförmåga som kapitalstyrka. I rapporten konstaterades vidare att om man gör en sammanvägning av de positiva och negativa faktorer som för närvarande påverkar utvecklingen överväger de positiva även om volatiliteten i marknaderna ökat risken för enskilda misstag.

Verksamhetsmål 1 om att inspektionen skall följa utvecklingen och belysa förändringar i det allmänna stabilitetsläget och den inverkan dessa har på marknaden och enskilda institut bedöms därmed vara uppfyllt såvitt gäller kreditmarknadsområdet.

FINANSMARKNADSSTATISTIKEN

Inspektionen är statistikansvarig myndighet för finansmarknadsstatistiken. Statistiken insamlas, bearbetas och publiceras av Statistiska Centralbyrån på uppdrag av inspektionen. I uppdraget ingår också att SCB skall delta i relevanta arbetsgrupper under Eurostat.

EU-anpassningen av finansmarknadsstatistiken har under 1998 främst gällt finansräkenskaper och finansiella tjänster. Arbetet med finansräkenskaperna har varit inriktat på att klara den s.k. "test exercise". Detta arbete handlade till stora delar om att anpassa tekniska system till den nya rapporteringen. Det innehållsmässiga genomförandet kommer att fortgå successivt till slutet av år 2000.

Det intensiva arbetet med "excessive deficit procedure", EDP under 1997 kulminerade med

en avrapportering i slutet av februari 1998. Vissa kvarstående detaljfrågor har behandlats under budgetåret samtidigt som diskussioner inletts om hur konvergenskriterierna skall anpassas till ESA-95. Kostnaderna för anpassning av finansmarknadsstatistiken enligt det ovanstående uppgick till 0,6 Mkr för budgetåret 1998.

Vid årsskiftet 1996/97 antogs förordningen "Structural Business Statistics". Förordningen utgör den legala ramen för statistikinsamling avseende finansiella tjänster, försäkringstjänster och finansiella stödverksamheter. Arbetet består i att definiera statistiken inom respektive område. Sverige deltar i olika pilotstudier för kartläggning av finansiella stödverksamheter samt som koordinator av den förstnämnda studien. Kostnaderna för arbetet med statistiken över finansiella tjänster är finansierat av Eurostat.

Verksamhetsmål 2 om att finansmarknadsstatistiken skall anpassas till de krav på harmoniserad statistik som ställs inom den Europeiska Unionen är därmed uppfyllt såvitt gäller kreditmarknadsområdet.

SÄRSKILDA RAPPORTER TILL REGERINGEN

Inspektionen har den 30 mars 1998 i enlighet med *uppdrag 1* i regleringsbrevet lämnat en rapport till regeringen om icke finansiella ägare på bankområdet (dnr 1478-98-101). Den 26 mars 1998 lämnades i enlighet med *uppdrag 2* en rapport till regeringen om informationssystemen inför år 2000 (dnr 1561-97-019).

ÖVERVAKNING

Verksamhetens syfte är att övervaka att aktörerna på de finansiella marknaderna följer lagar, förordningar och andra regler. Verksamheten sker i form av plats- och skrivbordsundersökningar, granskning och kontroll av rapporter samt branschöverläggningar. I arbetet ingår även utvecklingsarbete avseende metoder för övervakningen.

Huvudinriktningen på verksamheten har varit att genomföra de platsundersökningar som intagits i inspektionsplanerna. Främst har resurserna lagts på undersökningar hos de stora bankkoncernerna inklusive utländska filialer. Av undersökningarna har 2 stycken genomförts

tillsammans med värdepappersmarknadsavdelningen.

INSTITUTENS UPPFYLLENDE AV LAGSTADGADE KRAV

Under budgetåret har inspektionen kvartalsvis granskat, kontrollerat och analyserat inkomna rapporter. Sammantaget har kreditmarknadsavdelningen under budgetåret tagit emot ca 4 300 rapporter för granskning och analys från ca 250 institut på kreditmarknaden. Det under 1997 påbörjade arbetet med att samla in samtliga rapporter via datamedia har fortsatt. Vid budgetårets slut rapporterade ca 160 institut elektroniskt. En ökning med ca 30 institut från föregående år.

Rapportanalysen syftar bl.a. till att löpande kontrollera i vilken utsträckning de enskilda instituten uppfyller vissa av de lagstadgade kraven. Som exempel kan nämnas kraven rörande kapitaltäckning och stora exponeringar. Institutet uppfyllde under budgetåret de lagstadgade kraven. Inspektionen begärde dock i närmare redogörelser från institut som uppfyllde de lagliga kraven men som bedömdes ligga för nära de uppsatta gränsvärdena. Resultatet av rapportanalysen presenterades internt kvartalsvis på inspektionen. Informationen utgjorde ett av underlagen för prioriteringar vid inspektionsplaneringen.

Vid de vår- och höstmöten som hölls med ett antal branschorganisationer diskuterades bl.a. frågor som berör regelverket. Under budgetåret diskuterades t.ex. lagreglerna om stora exponeringar med företrädarna för sparbanker med anledning av deras förvärv av f.d. Föreningsbankskontor.

Verksamhetsmål 3 om att kontrollera att instituten uppfyller lagstadgade krav bedöms därmed vara uppfyllt såvitt avser kreditmarknadsområdet.

PLATSUNDERSÖKNINGAR

Platsundersökningar delas in i huvudgrupperna allmänna platsundersökningar samt riktade platsundersökningar. Allmänna undersökningar omfattar i regel hela verksamheten i ett institut och blir därför relativt generella, även om tonvikten kan läggas på vissa områden eller företeelser. Undersökningsverksamheten

genomförs med fokus på olika riskområden såsom kreditrisker, marknadsrisker, operativa risker och intern kontroll. De allmänna undersökningarna omfattar således flera riskområden. Riktade platsundersökningar används då man vill studera en viss funktion eller företeelse. I den nedanstående tabellen ingår emellertid tre marknadsriskundersökningar samt hemlandstillsynsbesök i definitionen Allmänna undersökningar.

Inspektionen har under året påbörjat 59 och avslutat 69 platsundersökningar inom kreditmarknadsområdet. Av de påbörjade platsundersökningarna var 54 enligt inspektionsplan och 5 ad-hoc-undersökningar. Därutöver har två undersökningar genomförts i samarbete med den finska Finansinspektionen med anledning av bildandet av Meritanordbanken Abp.

Av de avslutade platsundersökningarna berörde 11 undersökningar bankaktiebolag, 33 undersökningar sparbanker och 19 undersökningar kreditmarknadsföretag. Resterande 6 undersökningar har gjorts i de svenska bankaktiebolagens utländska etableringar. Platsundersökningarna fördelade sig på 16 riktade undersökningar och 53 allmänna undersökningar. Av de riktade undersökningarna utgjorde 4 undersökningar inom internkontroll, 11 inom kreditrisker och 1 övrig. De allmänna undersökningarna omfattade antalsmässigt många generella undersökningar hos mindre sparbanker och kreditmarknadsbolag men också mer omfattande marknadsrisk- och filialundersökningar.

Tabell 5: Antal avslutade platsundersökningar

<i>Platsundersökningar</i>	1994/95	199	1997	1998
		6		
Allmänna	59	97	63	53
Riktade	16	17	35	16
Summa	60	114	98	69

Under budgetåret påbörjades undersökningar hos de större bankaktiebolagen med prioritering på kreditrisker, marknadsrisker, utländska etableringar och på anpassningsarbetet inför år 2000. Med större bankaktiebolag avses i huvudsak de fyra största bankaktiebolagen. Berörande undersökningarna avseende anpassningsarbetet inför år 2000 har undersökningar genomförts hos 17 kreditinstitut. Inspektionen har därvid konstaterat att de undersökta instituten i allt väsentligt följer rekommendationerna i de allmänna råden om anpassningsarbetet.

Av den totala arbetstiden på platsundersökningar svarade de större bankaktiebolagen för närmare 60 %.

För inhemska platsundersökningar har 22 % av arbetstiden lagts på kreditrisker, 17 % på marknadsrisker och 15 % på operativa risker.

En väsentlig del av resurserna har inanspråktagits för undersökningar hos bankaktiebolagens utländska etableringar, s.k. hemlandstillsyn. I dessa undersökningar har tillsynen över marknadsrisker prioriterats.

Tabell 6: Arbetstid i timmar för platsundersökningar

<i>Platsundersökningar</i>	1997	1998
Inhemska undersökningar	11 875	8 051
Hemlandstillsyn	51	2 517
Summa	11	10
	926	568

I samband med platsundersökningarna aktualiserades frågor kring institutens kontroll och uppföljning av risker. Främst berördes kreditrisker och marknadsrisker samt frågor kring anpassningsarbetet inför år 2000. I arbetet med att följa anpassningen inför år 2000 har såväl allmänna som riktade platsundersökningar genomförts. De riktade har utförts enligt en särskild handbok. Vid de allmänna platsundersökningarna har institutens efterlevnad av inspektionens allmänna råd om anpassningsarbetet följts upp.

Vid årets undersökningar har inspektionen i några fall uppdagat brister i efterlevnaden av gällande banklagstiftning. Några institut har bedömts ha en otillräcklig styrning och kontroll av verksamheten och dess inneboende risker. I samtliga fall har instituten hörsammat inspektionens påpekanden och vidtagit åtgärder för att rätta till bristerna.

De viktigaste slutsatserna av de platsundersökningar som avslutats är att instituten i allt väsentligt följer gällande regler och i en allt högre grad utvecklar och förbättrar sin riskhantering och interna kontroll. Inte i något fall har en platsundersökning gett anledning till uttalad varning eller sanktion från inspektionen sida.

Platsundersökningarna kan sammanfattas med att nedlagd tid hos de större instituten, främst bankaktiebolagen, har ökat. Även hemlandstillsynen har ökat markant. Totaltiden har

dock minskat med 1 358 timmar jämfört med föregående år. Detta beror på en tillfällig och oplanerat lägre bemanning av inspektörer.

Beträffande slutsatserna av kvalitetsgranskningen av platsundersökningarna hänvisas till avsnittet Försäkringsmarknadsområdet (s. 10).

Verksamhetsmål 4 om att inspektionen i platsundersökningarna skall prioritera större institut och avsätta mer tid för platsundersökningar jämfört med budgetåret 1997 samt avsätta mer tid för platsbesök vid svenska instituts utländska etableringar jämfört med budgetåret 1997 bedöms därmed vara delvis uppfyllt.

REGELGIVNING

Verksamhetens syfte är att utveckla inspektionens normgivning genom föreskrifter och allmänna råd till ett effektivt styrmedel i tillsynen. Verksamheten är inriktad på att utfärda föreskrifter och allmänna råd avseende kreditmarknadsområdet.

Under budgetåret har inspektionen utfärdat nya allmänna råd för revisorer förordnade av inspektionen. Vidare har inspektionen utfärdat nya föreskrifter om rapportering av kvartalsvisa uppgifter över sektorfördelad utlåning och leasing, "stockstatistik", för banker, kreditmarknadsföretag och vissa andra kreditinstitut.

Inspektionen har under budgetåret gjort en översyn av föreskrifter rörande insamlande av kvartalsstatistik från kreditmarknadsföretag och vissa andra kreditinstitut samt av kreditinstituts och svenska kreditinstituts utländska filialers rapportering. Föreskrifter om rapportering av ränteriskexponering har förenklats och förbättrats. Vidare har en arbetsgrupp inom inspektionen omarbetat allmänna råd om riktlinjer för hantering av etiska frågor hos institut som står under inspektionens tillsyn.

En omfattande översyn av föreskrifter och allmänna råd om beräkning av kapitalbas och kapitalkrav för marknadsrisk och kreditrisk har ägt rum under budgetåret. Föreskrifterna och de allmänna råden omfattar både kreditinstitut och värdepappersbolag. Även föreskrifter och allmänna råd om stora exponeringar, föreskrifter och allmänna råd om finansiella företagsgrupper samt föreskrifter om avtal om netting har omarbetats.

GENOMLYSNING AV DE FINANSIELLA FÖRETAGENS EXTERNA REDOVISNINGAR

Finansinspektionens arbete med de finansiella företagens externa redovisning syftar till att externredovisningen skall utgöra ett gott underlag för de externa intressenternas uppföljning och bedömning av företagen. Om företagets offentliga redovisning ger en rättvisande och ekonomiskt meningsfull bild av företagets ekonomiska ställning och resultatet främjas också viktiga tillsynsintressen.

Finansinspektionen eftersträvar i sin regelgivning anpassning till moderna, internationella redovisningsprinciper. Därigenom främjas såväl ekonomiskt meningsfull redovisning som jämförbarhet med utländska finansiella företag.

Vad gäller regelgivningen har arbetet under året inriktats främst på följande åtgärder.

På finansmarknaden har under senare år introducerats olika sammansatta instrument, främst aktieindexobligationer. Instrumenten har efter hand fått en relativt stor omfattning. Regler har nu införts för hur sådana instrument skall behandlas i redovisningen. Redovisningen skall göras med uppdelning på å ena sidan skuld- eller fordringsinstrumentet och å andra sidan den ingående derivatdelen. Detta gäller såväl i balans- som i resultaträkningen.

När lagstiftningen införde möjligheter för finansiella företag till värdering till verkligt värde ("marknadsvärdering") av finansiella instrument förknippades denna möjlighet med en skyldighet att avsätta orealiserade vinster till en bunden fond. Inspektionen har nu kunnat notera fall där avsättningen - eller delar av den - eliminerats i koncernredovisningen. För att säkerställa en korrekt tillämpning av reglerna om fonden för orealiserade vinster har därför införts regler som klarlägger behandlingen i koncernredovisningen.

Rådgivning och information i redovisningsfrågor sker dels genom telefonkontakter från institut, revisorer och andra intressenter, dels genom särskilda halvdagskonferenser, s.k. redovisningsmöten för institut och revisorer. Under 1998 genomfördes sådana redovisningsmöten för kreditinstitut såväl i februari som i december.

Årsredovisningar i de största instituten har granskats i urval. Gjorda iakttagelser har till-

ställtts respektive institut. Härutöver kan rent allmänt konstateras att upplysningsreglerna om finansiella risker behöver ytterligare utvecklas.

Utvecklingsarbetet i redovisningsfrågor sker i en internationaliserad miljö. Såväl Europeiska Kommissionen som Baselkommittén är engagerade i detta arbete. Inspektionen medverkar i båda organisationernas arbete.

Verksamhetsmål 7 om en förbättrad genomlysning av företagens externa redovisningar är därmed uppfyllt såvitt gäller kreditmarknadsområdet.

ÄRENDEHANDLÄGGNING

Verksamheten omfattar i huvudsak handläggning och beslutsfattande i olika typer av tillståndsärenden. Dessa avser främst ärenden enligt bankrörelselagen, lagen om finansieringsverksamhet samt lagen om kapitaltäckning och stora exponeringar för kreditinstitut och värdepappersbolag. Den vanligast förekommande ärendetyper är lämnande av tillstånd för banker och andra kreditinstitut till förvärv av aktier och andra andelar i företag som driver någon form av finansieringsverksamhet. En annan vanlig ärendetyp är godkännande av bolagsordningar och stadgar. Antalet ansökningar om oktroj/auktorisering är antalsmässigt få men tar stora resurser i anspråk. Någon särskild prioritering mellan de ovannämnda ärendena är vanligtvis inte möjlig, eftersom sökanden i allmänhet är beroende av att få ett beslut så snart som möjligt. Det är i stället andra ärendetyper samt förfrågningar som får nedprioriteras.

TILLSTÅNDSÄRENDEN

I samband med verksamhetsuppföljningarna gör inspektionen en samlad bedömning av ett antal kvalitetsfaktorer i ärendehandläggningen. Faktorer som ingår i bedömningen är kompetens, erfarenhet, extern kommunikation, tekniska hjälpmedel, arbetsprocess och handläggningstider.

Bedömningarna för 1998 visar att kvalitetsutvecklingen i handläggningen av tillståndsärenden på kreditmarknadsområdet har hållit en i stort oförändrad kvalitet under 1998 såvitt avser kompetens, kommunikation med sökanden, tekniska hjälpmedel, arbetsprocess och handläggningstider. Däremot har kvalitetsfaktorn erfarenhet, vilken avser erfarenhet av hand-

läggning av tillståndsärenden på detta område, uppvisat en negativ utveckling under året som en följd av att enhetschefen samt flera handläggare lämnat enheten. En närmare redogörelse för kvalitetsutvecklingen lämnas nedan.

Under året har arbetsprocessen vid handläggningen av tillståndsärenden effektiviserats bl.a. genom att inspektionen ytterligare utvecklat de beslutsmallar som används för likartade ärenden. För att begränsa handläggningstiderna har inspektionen eftersträvat att beslutstexten inte skall vara alltför omfattande. Som exempel kan nämnas fall när ett beslut inte har gått sökanden emot. Då har beslutsmotiveringen och de beskrivande delarna av beslutet utformats mera kortfattat än tidigare. Vidare har inspektionen vid bifall till en ansökan tagit bort onödiga beslutsmotiveringar. Inspektionen har lagt ytterligare omsorg på att utforma en enhetlig praxis. Till dessa praktiska åtgärder skall läggas att kompetensen hos personalen har vidareutvecklats. Det kan nämnas att samtliga jurister på rättsenheten numera har erfarenhet från domstol. Sammantaget bör detta ha lett till en högre kompetens på enheten.

Handläggningstiderna avseende tillståndsärendena har såväl minskat som ökat under det gångna året. Antalet avslutade ärenden har minskat med 17 % från 322 stycken 1997 till 266 stycken 1998. Antalet inkomna ärenden har varit i princip oförändrat, med 306 stycken 1997 och 297 1998. Tabell 7 visar genomsnittliga handläggningstider.

Tabell 7: Genomsnittlig handläggningstid i antal dagar för tillståndsärenden

Tillståndsärenden	1995/96	1997	1998
Aktier/andelar	40	45	41
Auktorisation/oktroj	356	462	400
Bolagsordn/stadgar	40	34	41
Kapitaltäckning	32	35	42
Övrigt	55	39	26

Den genomsnittliga handläggningstiden för oktrojansökningar samt för ansökningar om att driva finansieringsverksamhet har minskat betydligt under budgetåret, från 462 dagar till 400 dagar. Vidare har handläggningstiden förkortats med fyra dagar såvitt avser tillstånd för banker och andra kreditinstitut till förvärv av aktier och andra andelar i företag. Handläggningstiden för övriga ärenden har minskat med två dagar.

Handläggningstiden beträffande godkännande av bolagsordningar och stadgeändringar samt ärenden rörande kapitaltäckning har ökat

något. För båda ärendetyperna var ökningen sju dagar.

Något ökade handläggningstider gäller beträffande godkännande av bolagsordningar och stadgeändringar samt ärenden rörande kapitaltäckning beror bl.a. på följande. För kapitaltäckningsärenden förklaras ökningen delvis av att det under året har avslutats flera äldre ärenden, dvs. ärenden som inkom under föregående budgetår. I övrigt har, jämfört med föregående budgetår, handlagts ett stort antal remisser samt ett stort antal ärenden om utlämnande av allmän handling. Båda ärendetyperna är resurskrävande. Vidare har det omfattande arbete som inspektionen genomfört bl.a. med omarbetning av föreskrifter och allmänna råd om beräkning av kapitalbas och kapitalkrav för marknadsrisker och kreditrisker, tagit stora resurser i anspråk. Inspektionens personalomsättning har också varit relativt stor under budgetåret, vilket inneburit att tillstånds- och rättsenheten i genomsnitt saknat en och en halv handläggare.

Tid för tillståndshantering tenderar att svara för en allt mindre andel av arbetet. Exempel på annat arbete är sekretessärenden, föreskrifter och allmänna råd, arbete med kapitaltäckningsfrågor samt projekt. Till detta skall läggas att inspektionen har en mycket stor tillgänglighet för instituten och genomför ofta möten med företrädare för institut. Baserat på den information som framkommit i inspektionens interna PM:a "Arbetsgruppen rörande handläggningstider" (981009) kan det ifrågasättas om inte handläggningstiderna, med vissa smärre undantag, har nått den nedre gränsen för vad som är möjligt utan att kvaliteten försämras.

Verksamhetsmål 6 om att minska den genomsnittliga handläggningstiden för olika typer av tillståndsärenden samt att lämna en redogörelse för kvalitetsutvecklingen är därmed uppfyllt såvitt gäller kreditmarknadsområdet.

SAMVERKAN OCH SAMORDNING

Verksamheten har bedrivits via samverkan och samordning på nationell och internationell nivå samt genom arbetet med inspektionens informationsprodukter. Som exempel kan nämnas medverkan i olika kommittéer, arbetsgrupper, konferenser samt hearings. Vidare kan nämnas de utbildningar som inspektionen anordnat för externa mottagare samt avgivna

remissyttranden avseende kreditmarknadsområdet.

Inspektionen har i nyhetsbrevet "Finansinspektionen informerar" och pressmeddelanden under året löpande informerat om institutens kapitaltäckning, resultat samt viktigare beslut rörande institutionella förändringar. Informationen har huvudsakligen lämnats i samband med förändringar av regelverket, remissyttranden, yttranden över oktrojansökningar samt beviljande av olika tillstånd. Information har bl.a. också lämnats om anpassningsarbetet inför år 2000, överenskommelser och avtal med nationella tillsynsmyndigheter.

Med anledning av att inspektionen är statistikansvarig myndighet för finansmarknadsstatistiken har inspektionen även en viktig roll som samordnare av de olika intressen som påverkar statistikproduktionen inom detta område. Detta arbete har framför allt bedrivits i Samråd för statistikfrågor, där representanter för Finansinspektionen, Statistiska Centralbyrån och Sveriges riksbank ingår.

INTERNATIONELLT ARBETE

Förutom det samarbete som bedrivs i olika internationella grupper har inspektionen på kreditmarknadsområdet haft kontakter med andra tillsynsmyndigheter i samband med olika tillsynsärenden och för rapportinsamling. Som exempel på kontakter kan nämnas undersökningar i institut som ägs av ett utländskt kreditinstitut där den utländska tillsynsmyndigheten ansvarar för den gruppbaseade tillsynen, och undersökningar som andra länders tillsynsmyndigheter gjort hos svenska instituts etableringar utomlands.

På kreditmarknadsområdet har inspektionen deltagit i Baselkommittén och dess arbetsgrupper Transparency Group, Capital Group, Risk Management Group, Year 2000 Task Force samt Models Task Force. Arbetet har varit inriktat mot tolkning samt vidareutveckling av det befintliga regelverket beträffande kapitaltäckning. Vidare har man arbetat med att kartlägga det framtida behovet av genomlysning på kreditmarknadsområdet samt frågor kopplade till riskmanagement och år 2000. Inspektionen har också deltagit i Banking Advisory Committee, som är ett rådgivande organ till Europeiska Kommissionen. Vidare har inspektionen deltagit i tre arbetsgrupper under kommissionen; Contact Committee on Money Laundering,

Financial Action Task Force on Money Laundering och GTIAD. Arbetet har varit inriktat mot frågor som rör bankdirektiven, kapitaltäckning, statsstöd vid kris, kreditderivat, förenklad lagstiftning, penningtvätt samt regler om konsoliderad tillsyn. Vidare har inspektionen deltagit i Banking Supervision Committee under ECB (före den 1 oktober benämnd Banking Supervisory Sub-Committee under EMI) och i två av dess arbetsgrupper Working-Group on Financial Fragility och Working-Group on Developments in Banking. Arbetet har varit inriktat mot frågor som rör EMU och "prudential supervision", krishantering, europeiska bankers exponeringar i Asien samt att följa och analysera utvecklingen inom banknäringen i Europa.

Inspektionens chef har varit ordförande i Banking Advisory Committee i vilken även kreditmarknadsavdelningens chef deltagit. Den senare har även deltagit i Groupe de Contact och som ordföranden i Working-Group on Financial Fragility.

Inspektionen har haft bilaterala möten för utbyte av information under gällande s.k. Memorandum of Understanding med fem tillståndsmyndigheter i EU-länder. Bilaterala möten har också hållits med tillsynsmyndigheter i länder som inte är medlemmar i EU. Inspektionen och dess finländska motsvarighet har under budgetåret undertecknat ett avtal om inbördes samarbete vid tillsynen av MeritaNordbanken-koncernen. Avsikten var att trygga en heltäckande tillsyn av koncernen, att säkerställa ett omfattande informationsutbyte mellan tillsynsmyndigheterna och att skapa förutsättningar för gemensamma platsundersökningar. Inspektionen har också deltagit som konsult i ett SIDA-finansierat långtidsprojekt om att skapa en konsoliderad tillsynsmyndighet i Lettland. Vidare har inspektionen deltagit i en IMF-mission som syftade till att bistå Lettland med upprättande av regler för konsoliderad tillsyn.

Inspektionen har i sitt arbete i de ovanstående grupperna bidragit till att ett antal rapporter med ett multinationellt perspektiv kunnat presenteras. I inspektionens nationella arbete har dessa rapporter kunnat användas som ett betydelsefullt jämförelsematerial.

Verksamhetsmål 8 om att delta aktivt i det internationella arbetet med att utveckla regelverk och tillsynsmetoder är därmed uppfyllt såvitt avser kreditmarknadsområdet.

SAMVERKAN SOM FÖREBYGGER EKONOMISK BROTTSLIGHET

Samverkan och olika insatser för att förebygga ekonomisk brottslighet har skett i såväl internationella som nationella sammanhang. Detta arbete berör samtliga verksamhetsområden på inspektionen. På det internationella planet har arbete främst bedrivits i några av de grupper som presenterats under rubriken Internationellt arbete. Inspektionen har under året haft löpande kontakter med Rikspolisstyrelsen, åklagare, Ekobrottsmyndigheten och andra rättsvårdande organ. Bildandet av Ekobrottsmyndigheten och det samtidigt bildade Ekorådet, där inspektionen ingår, har inneburit nya och intensifierade uppgifter inom området. Ekorådet är ett samverkansorgan mot ekobrottslighet med deltagande av ett antal myndigheter och med Riksåklagaren som ordförande. Under året har inspektionen inom Ekorådets ram bl.a. lämnat synpunkter på och bidragit med underlag till Ekobrottsmyndighetens arbete med att bygga ett informations- och uppföljningssystem för ekobrott. Inspektionen har vidare deltagit i arbetet med att lämna förslag på ett antal angelägna myndighetsgemensamma projekt m.m. Ambitionen är att några av de föreslagna tillsynsprojekten skall kunna initieras under 1999. Inspektionen är representerad i den pågående Ekosekretessutredningen och deltog i utredningen om elektroniska pengar, som i sitt slutbetänkande (SOU 1998:122) tog upp vissa brottsfrågor och penningtvätt.

Ekobrottsmålet om att inspektionen skall delta i angelägna myndighetsgemensamma tillsynsinsatser har därmed till större del uppfyllts.

BEREDSKAPSPLANERING

BEREDSKAPSÅTGÄRDER

Inspektionen har slutfört arbetet att med till K-företag utsedda banker ingå K-avtal (avtal om beredskapsplanering som ingås med företag med samhällsviktig verksamhet).

En under 1997 tillsatt arbetsgrupp, med företrädare för företag som deltar i riksbanks-clearingen, har i november lämnat sin slutrapport över ämnet Bankclearing i Sverige i kris och krig. I rapporten föreslås att de tidigare planerna för regional clearing utgår och att ingen för

bankerna gemensam plan skall upprättas. I stället skall clearingberedskapen ingå som en integrerad del av varje banks egen planering och bli föremål för regelbunden översyn och test. En särskild säkerhetsstudie skall göras av SWIFT-systemet, som används för informationsöverföring mellan clearingdeltagarna och Riksbanken. Ställningstagande till ytterligare åtgärder bör kunna göras vid inledningen till en anpassningsperiod. Bankernas kostnader för beredskapsarbetet har uppskattats till 1,2 mkr.

BEDÖMNING AV BEREDSKAPSLÄGET

Funktionens samlade beredskapsläge skall redovisas utifrån resultatmått som utarbetats i samråd med övriga myndigheter inom funktionen. Övriga myndigheter är endast Riksbanken. Funktionen består främst av ett stort antal företag inom inspektionens tillsynsområde.

Utöver en specificering av inspektionens egna kostnader för beredskapsarbete och en uppskattning av de privata företagens motsvarande kostnader har i år ett försök inletts att med enkäter mäta resultatet av planeringsåtgärderna. En första enkät tillställdes under hösten K-företagen inom banksektorn. Ett slags resultatmått bör efter hand kunna erhållas när tester gjorts av planeringen. Höstens enkät visade att få företag kunde uppge att beredskapsaktiviteter vidtagits efter att K-avtalen ingåtts eller förnyats. Det finns dock i de flesta fall naturliga förklaringar till att så är fallet. Många banker, speciellt på sparbanksidan, har under året varit involverade i fusionsprocesser och det är naturligt att bankens ordinarie organisation måste vara klar innan det är meningsfullt att göra en beredskapsplan. Enkäten har dock utgjort en påminnelse om att det är hög tid att sätta igång planeringen och har på detta sätt varit nyttig.

På samma sätt som framgått av beskrivningen av rapporten från clearinggruppen ovan är det nu en förhärskande insikt inom bankvär-

den, att beredskapsplanering är och bör vara en integrerad del av en banks generella säkerhetsplanering, vilket också är i linje med det civila försvarets satsning på svåra påfrestningar på samhället i fred. Det innebär både bättre förutsättningar för att beredskapsplaneringen får den tyngd inom bankens administration som den bör ha, och att det kommer att bli svårare att mäta resultat och effekter mot kostnaderna just för "beredskapsplanering".

Postgirot flyttade i början av året datordriften till bergrum. Planer finns nu också för en alternativ förläggning av det manuella arbetet med registrering av gireringsuppdrag. Bankgirot har fortfarande sin back-up i samma fastighet som den ordinarie verksamheten, men arbete med ett nytt datasystem pågår, varefter möjligheterna att lägga ut en back-up hos annan kommer att öka.

Gränssättande för banksektorns förmåga är tillgången på elström och telekommunikationer samt i viss mån skyddade arbetslokaler. Med reservation härför bedöms förmågan vara god inom delar av banksektorn, godtagbar inom andra och icke godtagbar inom vissa delar. I de senare fallen är dock aktiviteter nu igång inom de berörda bankerna.

EFFEKTER AV GENOMFÖRDA BEREDSKAPSÅTGÄRDER

Genom de nya K-avtalen, de däri ingående riktlinjerna för institutens beredskapsplanering och den ovan omtalade enkäten har planeringsaktiviteter nu inletts eller aktiverats inom instituten. Genom Postgirots förläggning av datordriften till bergrum och planerna för en alternativ lokalisering av registreringarna har dess förmåga höjts väsentligt.

Verksamhetsmål 9 har uppfyllts i vad avser kreditmarknadsområdet.

VÄRDEPAPPERSMARKNADSOMRÅDET

ANALYS OCH MARKNADSÖVERSIKT

Verksamhetens syfte är att hålla allmän uppsikt över utvecklingen på de finansiella marknaderna. Arbetet baseras på egna utredningar med underlag från den finansiella rapportering från instituten samt annan information. Exempel på en viktig slutprestation inom analysverksamheten är den årliga regeringsrapporten om läget i de finansiella företagen och på marknaderna.

FINANSINSPEKTIONENS ÅRLIGA RAPPORT

Inspektionen har i den s.k. regeringsrapporten redogjort för utvecklingen inom de finansiella företagen och marknaderna. Denna rapport överlämnades till regeringen den 1 november 1998. De viktigaste slutsatserna i regeringsrapporten avseende värdepappersmarknadens utveckling, resultat och stabilitet samt börsutveckling följer nedan.

Aktiviteten på värdepappersområdet har ökat kraftigt sedan mitten av 1990-talet. Detta visas bl.a. av ett ökat börsvärde och ett ökat sparande i värdepappersfonder som under året överstigit sparandet i bankinlåning. Antalet värdepappersbolag har ökat markant och nya komplexa verksamhetsformer har tillkommit t.ex. bolag som handlar med elderivat.

Värdepappersbolagens utveckling under året har medfört att intäkter och resultat efter nio månader ligger något under fjolårets mycket höga nivå. Rörelsekostnaderna har dock ökat något. Höstens börsoro medförde begränsad resultatpåverkan men på längre sikt kan lägre resultatnivåer inte uteslutas. Framförallt är det minskad aktivitet från kunders sida som oroar.

Värdepappersbolagen får anses vara relativt stabila och robusta. Detta indikeras bl.a. av en begränsad utlåning med låga förväntade kreditförluster och en genomsnittlig kapitaltäckningsgrad på 22 %. De ackumulerade aktiekurs- och ränteriskerna bedöms vara låga. Volymerna utanför balansräkningen är förhållandevis begränsade.

Sparandet i värdepappersfonder har ökat kraftigt de senaste åren. Den 30 juni 1998 var 460 miljarder kronor investerade i svenska

fonder, huvudsakligen i aktiefonder. Denna typ av sparande medför en högre risknivå än i det sedvanliga nominella banksparandet. Det är en viktig policyfråga att se till att den sparande allmänheten får korrekt och uttömmande information inte bara om möjligheten till högre avkastning, utan också om de risker som en placering i de olika fonderna innebär.

Nya typer av fonder tillkommer kontinuerligt. Ett exempel på detta är s.k. hedgefonder. Hedgefonderna utgör i dagsläget en liten andel av det totala fondsparandet men ställer nya krav på tillsynen.

Verksamhetsmål 1 om att inspektionen skall följa utvecklingen och belysa förändringar i det allmänna stabilitetsläget och den inverkan dessa har på marknaden och enskilda institut bedöms därmed vara uppfyllt såvitt gäller värdepappersmarknadsområdet.

ÖVERVAKNING

Syftet är att med övervakning kontrollera att aktörerna på de finansiella marknaderna följer gällande bestämmelser. Den löpande övervakning som inspektionen utför sker i form av plats- och skrivbordsundersökningar, tillsynsmöten, granskning och kontroll av rapporter som bolagen sänder in till inspektionen samt branschöverläggningar. I den finansiella analysen följs och analyseras utvecklingen på värdepappersmarknaden bl.a. i värdepappersbolag, fondbolag och värdepappersfonder. Bolagen analyseras i syfte att utreda bolags- och branschspecifika risker.

INSTITUTENS UPPFYLLANDE AV LAGSTADGADE KRAV

Under budgetåret har inspektionen granskat, kontrollerat och analyserat ca 5 000 rapporter från 609 institut på värdepappersmarknaden. Det under 1996 påbörjade arbetet med att ta emot rapporter via datamedium har fortskridit. Vid budgetårets slut rapporterade ca 65 % av värdepappersbolagen på detta sätt. Motsvarande tal för fondbolagens rapportering gällande fonder var ca 90 %.

Värdepappersbolag är skyldiga att uppfylla lagstadgade krav på kapitaltäckningsgrad, minsta kapitalbas samt att upprätthålla gränser för s.k. stora exponeringar. Om ett bolag underskrider gränsen för minsta kapitalbas föreligger inspektionen bolaget att återställa kapitalet inom en tidsrymd av maximalt tre månader. Vid överträdelser av gränser för s.k. stora exponeringar skall bolaget omedelbart inkomma med en plan över hur exponeringarna skall nedbringas till lagstadgad nivå. Under 1998 har ca 15 ärenden avseende underskridande av gränsen för kapitalbas och överskridande av gränsen för stora exponeringar handlagts.

Verksamhetsmål 3 om att kontrollera att instituten uppfyller lagstadgade krav bedöms därmed vara uppfyllt såvitt avser värdepappersmarknadsområdet.

PLATSUNDERSÖKNINGAR

Platsundersökningar delas in i huvudgrupperna allmänna platsundersökningar samt riktade platsundersökningar. Allmänna undersökningar omfattar i regel hela verksamheten i ett institut och blir därför relativt generella, även om tonvikten kan läggas på vissa områden eller företeelser. Riktade platsundersökningar används då inspektionen vill studera en viss funktion eller företeelse. Bland riktade undersökningar märks framför allt ett stort antal undersökningar avseende uppföljning av institutens förberedelsearbete inför milleniumskiftet.

Huvudinriktningen på verksamheten har varit att genomföra de platsundersökningar som intagits i de s.k. inspektionsplanerna. Dessutom har ett flertal icke-planerade undersökningar genomförts under året. Inspektionen har under året påbörjat 48 och avslutat 11 platsundersökningar inom värdepappersmarknadsområdet (tabell 8).

Av de påbörjade platsundersökningarna var 31 enligt inspektionsplan och 17 icke-planerade undersökningar. Det kan alltså konstateras att fler än hälften av genomförda platsundersökningar på värdepappersområdet initieras av händelser som inte kunnat förutses. Erfarenhetsmässigt tar dessa undersökningar mer arbetstid i anspråk jämfört med planerade undersökningar.

Av de avslutade platsundersökningarna var 6 allmänna undersökningar och 5 riktade undersökningar. De riktade undersökningarna förde-

lade sig med 2 på marknadsrisker och 3 på kreditrisker.

Tabell 8: Antal avslutade platsundersökningar

<i>Platsundersökningar</i>	<i>1994/95</i>	<i>1996</i>	<i>1997</i>	<i>1998</i>
Allmänna	29	46	24	6
Riktade	0	5	10	5
Summa	29	51	34	11

En platsundersökning resulterade i en polisanmälan från inspektionen. I en annan platsundersökning beslutades om varning för brister i kredithanteringen. Den senare undersökningen var en planerad undersökning medan den förra var en s.k. icke-planerad undersökning. Övriga avslutade platsundersökningar resulterade i påpekanden. Med anledning av det fåtal platsundersökningar som avslutats, kan inga generella slutsatser lämnas.

Beträffande slutsatserna av kvalitetsgranskningen av platsundersökningarna hänvisas till avsnittet försäkringsmarknadsområdet (s. 10).

Inom värdepappersmarknadsområdet har platsundersökningar påbörjats under året hos samtliga större institut för att följa upp arbetet inför milleniumskiftet. Vidare har 7 platsundersökningar gjorts hos följande större institut, 2 hos Hagströmer & Qviberg Fondkommission AB, 2 hos Alfred Berg Fondkommission AB samt 1 vardera hos Aragon Fondkommission AB, Matteus Fondkommission AB och FöreningsSparbanken AB. Med större institut avses värdepappersinstitut med samtliga huvudtillstånd enligt lagen om värdepappersrörelse.

Under verksamhetsåret har inte någon platsundersökning genomförts hos svenskt värdepappersbolags utländska etablering. Detta beror på att de utlandsetableringar som finns bedöms inte vara väsentliga etableringar ur tillsynssynvinkel.

Tillsyn över börser och clearingorganisationer sker bl.a. genom regelbundna möten med instituten. Inspektionen har lagt ned ca en årsarbetskraft på dessa institut.

Inom värdepappersmarknadsområdet har under 1998 lagts ned 2 988 timmar på platsundersökningar jämfört med 3 774 timmar under 1997, dvs. en minskning med 21 % (tabell 9).

Tabell 9: Arbetstid i timmar för platsundersökningar

Platsundersökningar	1997	1998
Inhemska undersökningar	3 774	2 988
Hemlandstillsyn	0	0
Summa	3 774	2 988

Anledningen till att arbetstiden för inhemska platsundersökningar har minskat jämfört med 1997 är stora personalvakanser inom enheten för operativ tillsyn. I genomsnitt har under året en fjärdedel av det totala antalet tjänster på denna enhet varit vakanta. Även arbetet med manual för 2000-undersökningar har upptagit en relativt stor del av enhetens resurser i anspråk.

Verksamhetsmål 4, om att inspektionen i platsundersökningarna skall prioritera större institut och avsätta mer tid för platsundersökningar jämfört med budgetåret 1997 samt avsätta mer tid för platsbesök vid svenska instituts utländska etableringar jämfört med budgetåret 1997, bedöms därmed endast till mindre del vara uppfyllt.

INSIDERVERKSAMHETEN

Antalet insiderutredningar och utredningar om otillbörlig kurspåverkan under 1997 och 1998 framgår av tabell 10 och 11 nedan.

Tabell 10: Antal insiderutredningar

Insiderutredningar	1997	1998
IB	20	28
Inkomna	40	38
Avslutade	32	37
UB	28	29

Tabell 11: Antal utredningar om otillbörlig kurspåverkan

Utredningar	1997	1998
IB	0	1
Inkomna	5	6
Avslutade	4	2
UB	1	5

Bestämmelserna om otillbörlig kurspåverkan trädde i kraft den 1 januari 1997. Under 1997 överlämnades till åklagare 4 anmälningar avseende misstanke om insiderbrott och 1 ärende avseende misstanke om otillbörlig kurspåverkan. Under 1998 har 3 anmälningar avseende

misstanke om insiderbrott överlämnats till åklagare. Inga anmälningar om otillbörlig kurspåverkan har gjorts 1998.

Det kan konstateras att insiderutredningarna blir alltmer komplicerade bl.a. genom den ökande internationaliseringen av handeln med finansiella instrument.

Insiderenheten har för närvarande fyra utredare. Vid årsskiftet 1997/98 anställdes tre utredare, varav två var en förstärkning av utredningsresurserna. Erfarenhetsmässigt tar det minst två år för en nyanställd att komma in i verksamheten och självständigt kunna genomföra en utredning. Detta har fått till följd att resursförstärkningen inte påverkat antalet genomförda utredningar.

Verksamhetsmål 5 om att genom marknadsövervakningen upptäcka onormala händelser vid handeln med finansiella instrument samt identifiera utredningvärda fall är därmed uppfyllt.

REGELGIVNING

Verksamhetens syfte är att utveckla inspektionens normgivning genom föreskrifter och allmänna råd till ett effektivt styrmedel i tillsynen. Verksamheten är inriktad på att utfärda föreskrifter och allmänna råd avseende värdepappersmarknadsområdet.

Under året har inspektionen utfärdat nya föreskrifter rörande rapportering av derivatstatistik, disciplinnämnd för börser samt marknadsövervakning vid börser, auktoriserade marknadsplatser och värdepappersinstitut. De två sistnämnda föreskrifterna är föranledda av ändringar i bl.a. lagen om börs- och clearingverksamhet.

Inspektionen har vidare på värdepappersmarknadsområdet under året företagit ändringar av sju föreskrifter och allmänna råd.

GENOMLYSNING AV DE FINANSIELLA FÖRETAGENS EXTERNA REDOVISNINGAR

Finansinspektionens arbete med de finansiella företagens externa redovisning syftar till att

externredovisningen skall utgöra ett gott underlag för de externa intressenternas uppföljning och bedömning av företagen. Om företagens offentliga redovisning ger en rättvisande och ekonomiskt meningsfull bild av företagets ekonomiska ställning och resultat främjas också viktiga tillsynsintressen, genom att förutsättningarna för marknadens stabiliserande korrigeringsmekanismer förbättras, och genom att på okunskap grundad spekulering motverkas.

Finansinspektionen eftersträvar i sin regelgivning anpassning till moderna, internationella redovisningsprinciper. Därigenom främjas såväl ekonomiskt meningsfull redovisning som jämförbarhet med utländska finansiella företag.

Vad gäller regelgivningen har arbetet under året inriktats främst på följande åtgärder.

På finansmarknaden har under senare år introducerats olika sammansatta instrument, främst aktieindexobligationer. Instrumenten har efter hand fått en relativt stor omfattning. Regler har nu införts för hur sådana instrument skall behandlas i redovisningen. Redovisningen skall göras med uppdelning på å ena sidan skuld- eller fordringsinstrument och å andra sidan den ingående derivatdelen. Detta gäller såväl i balans- som i resultaträkningen.

När lagstiftningen införde möjligheter för finansiella företag till värdering till verkligt värde ("marknadsvärdering") av finansiella instrument förknippades denna möjlighet med en skyldighet att avsätta realiserade vinster till en bunden fond. Finansinspektionen har nu kunnat notera fall där avsättningen - eller delar av den - eliminerats i koncernredovisningen. För att säkerställa en korrekt tillämpning av reglerna om fonden för realiserade vinster har därför införts regler som klarlägger behandlingen i koncernredovisningen.

Rådgivning och information i redovisningsfrågor sker dels genom telefonkontakter från institut, revisorer och andra intressenter, dels genom särskilda halvdagskonferenser, s.k. redovisningsmöten för institut och revisorer. Under 1998 genomfördes sådana redovisningsmöten för värdepappersbolag såväl i februari som i december.

Utvecklingsarbetet i redovisningsfrågor sker i en internationaliserad miljö. Såväl Europeiska Kommissionen som Baselkommitten är engagerade i detta arbete. Finansinspektionen med-

verkar i båda organisationernas arbete på området.

Verksamhetsmål 7 om en förbättrad genomlysning av företagets externa redovisningar är därmed uppfyllt såvitt gäller värdepappersmarknadsområdet.

ÄRENDEHANDLÄGGNING

Ärendehandläggningen avser ett stort antal ärendekategorier. Dessa är t.ex. auktorisation av värdepappersbolag och fondbolag, ägarprövning, registrering av prospekt och godkännande av fondbestämmelser.

Till följd av bl.a. fusioner på marknaden samt ändrad lagstiftning har ett stort antal ärenden rörande överlåtelser av fonder handlagts under året. Vidare har Sveriges två första marknadsplatser erhållit auktorisation under året. Dessutom har ett elbolag erhållit tillstånd att bedriva värdepappersrörelse. Antalet ärenden avseende registrering av prospekt har ökat jämfört med föregående år.

TILLSTÅNDSÄRENDEN

I samband med verksamhetsuppföljningarna görs en samlad bedömning av ett antal kvalitetsfaktorer i handläggningen av tillståndsärenden. De faktorer som ingår i bedömningen är kompetens, erfarenhet, extern kommunikation, tekniska hjälpmedel, arbetsprocess och handläggningstider.

Bedömningarna för 1998 visar att kvalitetsutvecklingen i handläggningen av tillståndsärenden på värdepappersmarknadsområdet har hållit en i stort oförändrad kvalitet under 1998. Dock bedöms tillgängligheten för kommunikation med instituten ha minskat något som en följd av vakanser på enheten. En närmare redogörelse för kvaliteten lämnas nedan.

När det gäller kommunikation med sökanden måste också fästas avseende på att inspektionen tar emot bl.a. företrädare för institut, allmänhet och branschorganisationer för att diskutera olika tillståndsfrågor m.m. Dessa sammanträden sätts ofta ut med kort varsel. Vidare besvaras ett stort antal svenska och internationella förfrågningar. Särskilt de internationella förfrågningarna kan vara synnerligen omfattande. Informationsinsatser riktade till ingivare av prospekt och ärenden avseende

fonder har genomförts under det gångna året. Härutöver lämnas information via bl.a. telefon och e-post. Enligt inspektionen är den samlade bedömningen att kvaliteten i handläggningen av tillståndsärenden är i stort oförändrad.

Inspektionen har att löpande se till att tillståndsansökningarna uppfyller de krav som uppställts i lag och föreskrifter. Detta har bl.a. fullgjorts genom den fortlöpande översyn som sker av föreskrifter och allmänna råd. När det gäller tekniska hjälpmedel har beslutsmallar använts i större utsträckning under året.

Handläggningstiden avser tiden från det att ansökningsavgiften för tillståndsärendet har betalats till dess ärendet har avslutats.

Handläggningstiderna för tillståndsärenden har såväl minskat som ökat under det gångna året. Detta till trots har antalet avslutade ärenden ökat med 48 % från 694 till 1 025 stycken. Antalet inkomna ärenden har samtidigt ökat med 25 % från 823 stycken 1997 till 1 025 stycken 1998.

Tabell 12: Genomsnittlig handläggningstid i antal dagar för tillståndsärenden

Tillståndsärenden	1995/96	1997	1998
Aktier/andelar	59	48	74
Auktorisation/konc	113	161	141
Avreg/omreg	25	22	19
Bolagsordning/stadgar	26	21	40
Fondbestämmelser	50	58	72
Prospekt	17	11	10
Sammanläggn. fonder	91	70	9
Övrigt	39	63	39

Handläggningstiden rörande aktier/andelar har ökat bl.a. till följd av att ägarprövningsärenden har blivit mer komplicerade och omfattande. Vid prövningen skall inspektionen inhämta uppgifter från andra myndigheter, vilket i sin tur kan innebära en viss fördröjning av ärendehandläggningen.

Även handläggningstiderna avseende ärenden rörande ändringar av bolagsordningar har ökat. Detta beror ofta på att dessa ärenden har samband med t.ex. auktorisationsärenden om tillstånd att bedriva s.k. annan näringsverksamhet, vilka normalt har en betydligt längre handläggningstid, jämför handläggningstiden för auktorisationer.

Handläggningstiden avseende auktorisationer har minskat med 20 dagar, trots att denna ärendetyp tar stora resurser i anspråk.

Handläggningstiden för prospekt har minskat något samtidigt som antalet inkomna prospekt ökat med 20 %, eller ca 50 stycken, jämfört med föregående år.

Handläggningstiden för sammanläggning av fonder har minskat med 61 dagar, trots att antalet ärenden nästan fördubblats jämfört med föregående år. Däremot har handläggningstiden för ärenden avseende fondbestämmelser ökat. Även här har antalet ärenden ökat och då främst godkännandet av nya fonder som ökat med ca 40 stycken. De nationella fonderna har nästan dubblats i antal.

Verksamhetsmål 6 om att minska den genomsnittliga handläggningstiden för olika typer av tillståndsärenden samt att lämna en redogörelse för kvalitetsutvecklingen är därmed uppfyllt såvitt gäller värdepappersmarknadsområdet.

SAMVERKAN OCH SAMORDNING

Verksamheten har bedrivits via samverkan och samordning på nationell och internationell nivå samt genom arbetet med inspektionens informationsprodukter. Som exempel kan nämnas medverkan i olika kommittéer, arbetsgrupper, konferenser samt hearings. Vidare kan nämnas de remissyttranden som avgetts avseende värdepappersmarknadsområdet.

Inspektionen har i nyhetsbrevet "Finansinspektionen informerar" och pressmeddelanden informerat om förändringar i föreskrifter. I dessa har information också lämnats om viktigare ärenden, såsom t.ex. sanktionsbeslut.

Inspektionens interna EMU-grupp har under budgetåret fortsatt det förberedande arbetet för ev. införande av euro. Inspektionen har vidare bedrivit ett arbete avseende institutens förberedelsearbete inför millennieskiftet.

Under året har inspektionen tagit emot internationella besökare från ett flertal länder. Dessa har informerats och utbildats inom olika specialområden. Vidare har inspektionen deltagit i seminarier med deltagare från utomeuropeiska länder.

INTERNATIONELLT ARBETE

Inspektionen deltar på värdepappersmarknadsområdet fortlöpande i olika arbetsgrupper såväl inom EU som globalt. Avdelningen är involverad i totalt 17 internationella grupper. Det globala arbetet är främst koncentrerat till arbete inom IOSCO där avdelningen under 1998 var representerad i Technical Committee, European Regional Committee samt i arbetsgrupperna WP 3, WP 4 och WP 5.

The Forum of European Securities Commissions, FESCO, vars tidigare föregångare var Informal Group of Chairmen of European Securities Commissions, består av 17 tillsynsmyndigheter inom EES-området. Gruppens syfte är att verka för att förstärka och fördjupa samarbetet mellan tillsynsmyndigheterna. Under gruppen har 4 arbetsgrupper bildats, i vilken avdelningen deltagit; Exchange of Information and Market Surveillance, Standards on Fitness and Propriety, Standards for Regulated Markets och Standards for Investors Protection.

Kontakter med utländska tillsynsmyndigheter sker regelbundet i olika ärenden. Samarbetet utvecklas hela tiden. Bl.a. har representanter för olika EES-länders tillsynsmyndigheter under året diskuterat börsers s.k. länksamarbete och gemensamma frågor som rör marknadsövervakning.

Finansinspektionen undertecknade den 12 september 1998 en avsiktsförklaring - Memorandum of Understanding - med the Securities and Futures Commission i Hong-Kong.

Verksamhetsmål 8, om att inspektionen skall delta aktivt i det internationella arbetet med att utveckla regelverk och tillsynsmetoder är därmed uppfyllt såvitt avser värdepappersmarknadsområdet.

BEREDSKAPSPLANERING

BEREDSKAPSÅTGÄRDER

Värdepappersmarknadsområdet har tidigare endast till ringa del varit föremål för krav på beredskapsplanering. En under föregående år tillsatt arbetsgrupp, bestående av företrädare för branschen, har under året avlämnat sin rapport. I denna konstateras att det inom områ-

det förekommer sådan samhällsviktig verksamhet, att det bedöms angeläget att i vart fall de större företagen åläggs krav på beredskapsplanering. Beslut har, i enlighet med förslagen, fattats av Finansinspektionens styrelse 1998-11-26 om att krav skall framställas till större börser och värdepappersbolag. De berörda företagens kostnader för beredskapsarbetet uppskattas till 0,5 mkr.

BEDÖMNING AV BEREDSKAPSLÄGET

Inga krav på planering har hittills hunnit framställas till företagen på värdepappersmarknaden men efter att beslut om sådan nu fattats bör förmågan betecknas som icke tillfredsställande. Värdepappersmarknaden är beroende av såväl elström som telekommunikationer, varför tillgången på dessa är gränssättande för möjligheten att hålla dess verksamhet i gång. Frågan om resultatmått torde ännu inte vara aktuell för detta område.

EFFEKTER AV GENOMFÖRDA BEREDSKAPSÅTGÄRDER

Effekten av genomförd utredning och inspektionens beslut på basis härav är att utseende av K-företag och utfärdande av riktlinjer för dessas beredskapsplanering nu kan igångsättas.

Verksamhetsmål 9 har inte specifikt berört värdepappersmarknadsområdet.

SAMMANSTÄLLNING ÖVER VISSA VÄSENTLIGA UPPGIFTER

Tabell 13: Låneram i Riksgäldskontoret (tkr).

	1993/94		1994/95		1995/96		1997		1998	
	Beviljad	Utnyttjad	Beviljad	Utnyttjad	Beviljad	Utnyttjad	Beviljad	Utnyttjad	Beviljad	Utnyttjad
Låneram	7 000	2 101	5 000	4 894	5 000	2 176	5 000	2 625	6 000	5 933

Tabell 14: Kredit på räntekonto (tkr).

	1993/94		1994/95		1995/96		1997		1998	
	Max		Max		Max		Max		Max	
	Beviljad	utnyttjad	Beviljad	utnyttjad	Beviljad	utnyttjad	Beviljad	utnyttjad	Beviljad	utnyttjad
Kontokredit	9 111	2 919	9 700	1 412	10 532	10 228	11 000	8 614	11 088	3 805

Anm: Max utnyttjad kredit är saldot på räntekontot den dag när saldot är som lägst. 1998 var saldot som lägst den 21/12.

Tabell 15: Ränta på räntekonto (tkr).

	1993/94		1994/95		1995/96		1997		1998	
	Intäkter	Kostnader	Intäkter	Kostnader	Intäkter	Kostnader	Intäkter	Kostnader	Intäkter	Kostnader
Ränta	411	-	383	119	38	192	36	203	223	7

Tabell 16: Avgiftsintäkter (tkr).

	1993/94	1994/95	1995/96	1997	1998
§ 4 Prenumerationsintäkter & författningssamling	235	244	401	3 026	5 231
§ 15 Avgifter för kopiering & registerutdrag	51	66	123	87	78
§ 20 Avgifter för registreringsbevis	320	297	502	290	390
Övriga intäkter	20	33	9	-	1
Summa intäkter av verksamheten	627	639	1 034	3 403	5 699
Ansökningsavgifter	7 176	7 435	9 178	6 637	7 566
Debiterade och influtna tillsynsavgifter	73 066	85 925	139 665	96 019	100 242
Debiterade, ej influtna tillsynsavgifter	-	-	1 653	624	1 826
Upplupna tillsynsavgifter	-	-	3 830	- 62	814
Dröjsmålsränta, tillsynsavgifter	-	37	6	18	4
Upplupen ränta	-	-	-	2	-2
Särskild avgift enl insiderlagen	-	-	-	-	1 843
Ränta på d:o	-	-	-	-	2
Summa intäkter av avgifter m.m. som ej disponeras av myndigheten	80 242	93 397	154 334	102 938	112 295

Tabell 17: Anslagskredit (tkr).

	1993/94		1994/95		1995/96		1997		1998	
	Beviljad	Utnyttjad	Beviljad	Utnyttjad	Beviljad	Utnyttjad	Beviljad	Utnyttjad	Beviljad	Utnyttjad
Anslags- kredit	4 555	-	4 800	-	5 266	2 351	3 300	-	3 326	-

Tabell 18: Anslagssparande (tkr).

	1993/94	1994/95	1995/96	1997	1998
Anslagssparande	3 683	1 760	-	4 777	4 686

Tabell 19: Antal årsarbetskrafter och medelantal anställda.

	1993/94	1994/95	1996	1997	1998
Årsarbetskrafter	122	144	142	145	147
Anställda	139	146	144	149	154

Anm: Antal anställda är medelantalet under 1998.

Tabell 20: Driftskostnad per årsarbetskraft (tkr).

	1993/94	1994/95	1996	1997	1998
Driftskostnad (RR)	94 474	98 946	100 162	103 674	113 415
Årsarbetskrafter	122	144	142	145	147
Driftskostnad per årsarbetskraft	774	687	705	715	772

Tabell 21: Kapitalförändring (tkr).

	1993/94	1994/95	1995/96	1997	1998
Årets kapitalförändring (RR)	- 5 702	- 1 439	7 533	- 475	-172
Balanserad kapitalförändring (BR)	- 6 706	- 8 305	- 772	- 1 247	- 1 419

FINANSIELLA DELAR

REDOVISNINGS- OCH VÄRDERINGSPRINCIPER

Finansinspektionen tillämpar inom statsförvaltningen gällande redovisningsprinciper enligt bokföringsförordningen (SFS 1979:1212). Samtliga fordrings- och skuldposter som behövs för att bestämma de intäkter och kostnader som hör till räkenskapsåret periodiseras (not 8). Fr o m 1997-07-01 har en mindre förändring av redovisningen gjorts i och med att betalningarna från Bokföringsnämnden (BFN) och Insättnings-garantinämnden (IGN) nu bruttoredovisas. Tidigare bokfördes betalningarna som en reducering av lön, hyra och övriga förvaltningskostnader. För att nå jämförbarhet mellan åren har siffrorna för år 1997 justerats.

GRUNDER FÖR AVSKRIVNING

Datorer, persondatorer 3 år
Möbler och övrig inredning 3 år
Kopiatorer, kontorsmaskiner 4 år

Inventarier av ringa värde kostnadsbokförs direkt (REK nr 23). Gränsen för ringa värde anses av Finansinspektionen vara 10 000 kr. Vid bedömningen av om en tillgång är av ringa värde eller inte tas hänsyn till det absoluta beloppet - såväl per enhet som totalt. Om en anskaffning understiger gränsen 10 000 kr men tydligt ingår i en anskaffning som totalt överstiger gränsen betraktas den som en anläggningstillgång. Utbyggnad av minneskapaciteten i persondatorerna och uppgradering av processorn anser inspektionen numera ej räknas till anläggningstillgångar.

AVRUNDNING

De differenser som kan finnas mellan del- och slutsummor beror på avrundningar.

RESULTATRÄKNING

Tusental kr

	1998	1997
Verksamhetens intäkter		
Intäkter av anslag	111 951	104 477
Intäkter av avgifter och andra ersättningar (not 1)	5 699	3 403
Intäkter av bidrag från andra myndigheter	174	176
Summa	117 823	108 056
Verksamhetens kostnader		
Kostnader för personal	-73 530	-67 368
Kostnader för lokaler	-15 602	-14 822
Övriga driftkostnader	-27 296	-23 766
Avskrivningar och nedskrivningar	-2 467	-2 348
Summa	-118 895	-108 304
Verksamhetsutfall	-1 071	-248
Finansiella intäkter och kostnader		
Ränteintäkter (not 2)	223	36
Räntekostnader (not 2)	-136	-203
Saldo	87	-167
Uppbördsverksamhet (not 3)		
Intäkter av avgifter och andra ersättningar som inte disponeras av myndigheten	112 295	102 938
Medel som tillförts statsbudgeten från upp- bördsverksamhet	-111 483	-102 998
Saldo	812	-60
Årets kapitalförändring (not 4)	-172	-475

BALANSRÄKNING

Tusental kr

	Utgående balans	
	1998	1997
Tillgångar		
<i>Omsättningstillgångar</i>		
Kassa	-	1
Tillgodohavande hos Riksgäldskontoret	5 243	5 650
Fordringar hos andra myndigheter	3 019	3 290
Kundfordringar	41	54
Övriga fordringar	1 826	640
<i>Summa omsättningstillgångar</i>	<i>10 128</i>	<i>9 635</i>
<i>Periodavgränsningsposter</i>	(not 8)	
Förutbetalda kostnader	1 333	1 241
Övriga upplupna intäkter	4 638	3 795
<i>Summa periodavgränsningsposter</i>	<i>5 971</i>	<i>5 036</i>
<i>Avräkning med statsverket</i>	(not 5) -5 717	-4 764
<i>Anläggningstillgångar</i>		
Materiella tillgångar	(not 6) 5 933	2 625
<i>Summa anläggningstillgångar</i>	<i>5 933</i>	<i>2 625</i>
Summa tillgångar	16 314	12 531
Skulder och kapital		
<i>Kortfristiga skulder</i>		
Skuld till Riksgäldskontoret	(not 7) 2 891	1 395
Skulder till andra myndigheter	1 901	1 667
Leverantörsskulder	2 530	3 226
Personalens källskatt	1 674	1 485
Övriga skulder	-21	188
Förskott från kunder	248	82
<i>Summa kortfristiga skulder</i>	<i>9 223</i>	<i>8 043</i>
<i>Periodavgränsningsposter</i>	(not 8)	
Upplupna kostnader	5 468	4 505
<i>Summa periodavgränsningsposter</i>	<i>5 468</i>	<i>4 505</i>
<i>Långfristiga skulder</i>		
Skuld till Riksgäldskontoret	3 042	1 230
<i>Summa långfristiga skulder</i>	<i>3 042</i>	<i>1 230</i>
Summa skulder	17 733	13 778
Myndighetskapital		
Balanserad kapitalförändring	-1 247	-772
Kapitalförändring enligt resultaträkningen	-172	-475
Summa myndighetskapital	-1 419	-1 247
Summa skulder och myndighetskapital	16 314	12 531

ANSLAGSREDOVISNING

Tusental kr

2A6 FINANSINSPEKTIONEN, RAMANSLAG

Anvisat enl regl brev	Medel från föregående år	Summa till- delade medel	Utfall Utgifter	Inkomster	Återstår
111 875	4 777	116 652	118 071	6 120	4 701

Redovisning mot statsbudgetens inkomstitlar

	Utgifter	Inkomster	Summa
23094 Ränteinkomster		6	6
25048 Avgifter för Finansinspektionens verksamhet	1 363	110 996	109 633
27011 Restavgifter och dröjsmålsavgifter		1 843	1 843
Summa	1 363	112 846	111 483

FINANSIERINGSANALYS

Tusental kr

1998

1997

Drift

Kostnader exkl. avskrivningar -116 563 -106 135

Finansiering genom avgifter och bidrag:

Intäkter av avgifter och andra ersättningar	5 699	3 403	
Intäkter av bidrag	174	176	
Övriga intäkter	223	6 095	3 615
Saldo	-110 467	36	-102 519

Finansiering från statsbudgeten:

Medel som erhållits från statsbud- geten för drift	109 483		102 105
Underskott av medel från drift	-984		-415
Ökning av kortfrist fordringar	-635	-2 257	
Ökning av kortfrist skulder	647	12	2 701

Kassaflöde från drift -972 30

Investeringsverksamhet

Investeringar i materiella tillgångar -5 775 -2 821

Finansiering av investeringar

Lån från Riksgäldskontoret	5 775	2 821	
Avgår amorteringar	-2 467	3 308	-2 372

Försäljning av dator	-	13
Tillförda driftmedel	2 467	2 360
Summa medel som tillförts för finansiering av investeringsverksamheten	5 775	2 821
<i>Kassaflöde till investeringsverksamhet</i>	0	0
<i>Uppbördsverksamhet</i>		
Avgiftsinkomster som inte disponeras av myndigheten	112 295	102 938
Ökning av kortfrist fordringar som avser uppbördsverksamhet	-1 201	1 025
<i>Kassaflöde från uppbördsverksamheten</i>	111 093	103 963
<i>Medel som tillförts statsbudgeten från uppbördsverksamheten</i>	-111 483	-102 998
Förändring av likvida medel	-1 361	995
Specifikation av förändring av likvida medel:		
Likvida medel vid årets början	887	-108
Minskning av kassa	-1	1
Minskning av tillgodohavande på Riksgäldskontoret - räntekonto	-407	5 650
Minskning av skuld till Riksgäldskontoret	-	1 293
Ökning av fordran på statsverket	-953	-5 949
Summa förändring av likvida medel	-1 361	995
Likvida medel vid periodens slut	-474	887

NOTFÖRTECKNING

NOT 1. INTÄKTER AV AVGIFTER OCH ANDRA ERSÄTTNINGAR

Intäkter enligt avgiftsförordningen (SFS 1992:191) § 4, 15 och 20

Intäkt		
§ 4	Prenumerationsintäkter, författningssamling mm	5 230
§ 15	Avgifter för kopiering och registerutdrag	78
§ 20	Avgifter för registreringsbevis	390
	Bonus	1
Summa		5 699

NOT 2. FINANSIELLA INTÄKTER OCH KOSTNADER

Ränteintäkter

	Ränteintäkter på räntekonto i Riksgäldskontoret	223
	Dröjsmålsränta	0
Summa		223

Räntekostnader

	Räntekostnader på räntekonto i Riksgäldskontoret	7
	Räntekostnader på lån i Riksgäldskontoret	128
	Dröjsmålsränta	1
Summa		136

NOT 3. UPPBÖRDSVERKSAMHET M.M.

	Medel som inte disponeras av myndigh	Medel som tillförts statsbudg
Särskild avgift enligt insiderlagen	1 843	1 843
Ränta	2	2
Summa	1 845	1 845
Uppbördsverksamhet:		
Debiterade tillsynsavgifter (se spec)	102 067	102 067
Ränta	3	3
Ansökningsavgifter (se spec)	7 566	7 566
Upplupna tillsynsavgifter	814	
Periodiserad ränta	-2	
Upplupen bonus	0	
Summa	110 449	109 637
Summa	112 295	111 483

Tabell 22: Specifikation till not 3, (tkr).

Instituttyper	Ingående behållning 1998-01-01	Debiterade tillsyns- avgifter	Inbetalade ansök- nings- avgifter	Summa ej disponib- la avgifter	Kostna- der 1998	Utgående behållning 1998-12-31
Bankaktiebolag	- 52	23 494	588	24 030	25 083	- 1 053
Sparbanker	52	8 070	565	8 687	8 506	181
Medlemsbanker	-	-	-	-	145	- 145
Utländsk banks filial i Sverige	-	166	79	245	450	- 205
Utl. bankers repr. kontor	-	-	-	-	204	- 204
Kreditmarknadsbolag	6	8 771	560	9 337	7 413	1 924
Mellanhandsbolag	- 1 482	30	-	- 1 452	690	- 2 142
Finansbolag	1 430	196	47	1 673	306	1 367
Stockholms Fondbörs	3	306	6	315	310	5
IM Marknadsplats	-	-	6	6	77	- 71
Värdepapperscentralen VPC AB	- 5	448	-	443	394	49
OM Stockholm AB	- 6	713	18	725	583	142
Penningmarknadsinformation PMI AB	- 1	162	-	161	135	26
Bankgirocentralen	- 1	157	25	181	270	- 89
Värdepappersbolag	40	14 834	930	15 804	15 550	254
Utl. värdepappersbolag	-	20	3	23	140	- 117
Fondbolag	233	7 140	1 313	8 686	8 248	438
Utl. fondbolags verksamhet i Sverige	25	213	35	273	146	127
Riksbolag - Skade	- 477	14 142	729	14 394	14 742	- 348
Lokala bolag	- 135	6 939	379	7 183	7 408	- 225
Riksbolag - Liv	933	10 489	493	11 915	12 265	- 350
Understödsföreningar	91	2 632	-	2 723	2 580	143
Försäkringsmäklare	247	3 125	683	4 055	6 687	- 2 632
Premiepensionsmyndigheten	-	-	-	-	3	- 3
Utländska försäkringsbolag	-	20	39	59	1 080	- 1 021
Övriga	-	-	1 068	1 068	-	1 068
Ränteintäkter		2		2		2
Totalt	901	102 069	7 566	110 536	113 415	- 2 879

Den utgående behållningen 1997-12-31 för Medlemsbanker, Utl.banks filial i Sverige, Utl. banks repr.kontor, Utl värdepappersföretag, Utl försäkringsbolag, Mindre lokala försäkringsbolag och Försäkringsmäklare var negativ. Eftersom instituten debiterats högsta möjliga tillsynsavgifter enligt förordning (1995:1116) om finansiering av Finansinspektionens verksamhet kunde underskottet inte föras över till nästa budgetår. Överskott från ej institut-debiterade intäkter nollställs. Utgående behållning 97-12-31, - 1 211 tkr, blir med hänsyn härtill 901 tkr.

NOT 4. ÅRETS KAPITALFÖRÄNDRING

Årets kapitalförändring utgörs av:	
Upplupna tillsynsavgifter	814
Upplupen lön inkl sociala avgifter	152
Semesterlöneskuld inkl sociala avgifter	-1 121
Upplupna ränteintäkter	-27
Upplupna räntekostnader	10
Summa	-172

NOT 5. AVRÄKNING MED STATSVERKET

Avräkning med statsverket, ingående balans	-4 764
Avräknat mot statsbudgeten	
Ramanslag	111 951
Inkomsttitel 2394, 2548 och 2711	-111 483
Summa avräknat mot statsbudgeten	468
Avräknat mot statsverkets checkräkning	
Anslagsmedel som tillförts räntekonto	-111 875
Uppbördsmedel	111 323
Transfereringar	-869
Summa avräknat mot statsverkets checkräkning	-1 421
Årets avräkning med statsverket	-953
Avräkning med statsverket, utgående balans	-5 717

NOT 6. MATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

	Avskriv- ningstid	Anskaff- ningsvärde	Ackum. avskrivn	Årets av- skrivning	Bokfört värde
Datorer, persondatorer	3 år	14 507	9 733	1 695	3 079
Hem-PC	3 år	2 989	-	498	2 491
Möbler och övrig inredning	3 år	1 419	1 267	83	69
Kopiatorer, kontorsmaskiner	4 år	2 178	1 693	192	293
Summa		21 094	12 694	2 467	5 933

Anskaffning av materiella anläggningstillgångar med en beräknad livslängd om minst tre år och med ett anskaffningsvärde på minst 10 000 kr aktiveras.

NOT 7. SKULD TILL RIKSGÄLDSKONTORET, KORTFRISTIG OCH LÅNGFRISTIG

Ingående balans		-3 025
Nyupptagna lån		5 775
Amorteringar		-2 467
Räntekonto		407
Utgående balans		690
Kortfristig		
Räntekonto	-5 243	
Lån	2 891	-2 352
Långfristig		3 042
Beviljad låneram		6 000
Beviljad kredit på räntekontot		6 500

NOT 8. PERIODAVGRÄNSNINGSPOSTER

		Förändring från föregående budgetår
<i>Tillgångar</i>		
Hyra för januari	1 333	
Upplupen ränta	56	29
Upplupna tillsynsavgifter	4 582	814
Summa	5 971	843
<i>Skulder</i>		
Upplupen lön inkl sociala avgifter	34	152
Semesterlöneskuld inkl sociala avgifter	5 430	-1 121
Upplupen räntekostnad	4	6
Summa	5 468	-963

ERSÄTTNINGAR OCH FÖRMÅNER TILL VERKSCHEF OCH STYRELSELEDAMÖTER SAMT UPPGIFTER OM STYRELSEUPPDRAG M.M. I ANDRA STATLIGA MYNDIGHETER

ERSÄTTNINGAR UTBETALDA UNDER BUDGETÅRET 1998:

Generaldirektör Claes Norgrens lön¹: 739 560 kronor

<i>Övriga styrelseledamöter</i>	<i>Sammanträdesarvoden</i>
Karin Almgren	10 000 kronor
Stig von Bahr	20 000 kronor
Kai Barvell	16 000 kronor
Lisbet Calner	18 000 kronor
Tom Heyman	22 000 kronor
Lars Hörngren	20 000 kronor
Solveig Riberdahl	12 000 kronor
Erland Strömbäck	22 000 kronor

UPPDRAG SOM STYRELSE- ELLER RÅDSLEDAMOT I ANDRA STATLIGA MYNDIGHETER SAMT UPPDRAG SOM STYRELSELEDAMOT I AKTIEBOLAG:

Claes Norgren är ordförande i Arbetsgivarverkets styrelse och Krigsförsäkringsnämnden.

Karin Almgren, entledigad fr.o.m. 1998-05-20, är ledamot i Forskarskattenämnden.

Stig von Bahr är vice ordförande i Revisorsnämnden.

Lisbet Calner är ordförande i Handelsflottans kultur- och fritidsråd.

¹ Lönen inkluderar semesterlönetillägg, semestertillägg och skattepliktiga traktamenten.

SAMMANFATTANDE RESULTATBEDÖMNING

Nedan sammanfattas resultatet för budgetåret 1998 i förhållande till de verksamhetsmål och återrapporteringskrav som regeringen angett i regleringsbrevet för Finansinspektionen. Mål eller krav som inte berör ett visst område har markerats med ett streck (-). Följande bedömningsskala används för målen:

1. målet uppfyllt,
2. målet till större del uppfyllt,
3. målet till mindre del uppfyllt,
4. målet ej uppfyllt i någon del.

Verksamhetsmål	Försäkrings- marknadsområdet	Kreditmarknads- området	Värdepappers- marknadsområdet
1. Finansiell stabilitet	<i>Målet uppfyllt</i>	<i>Målet uppfyllt</i>	<i>Målet uppfyllt</i>
2. Finansmarknadsstatistik	<i>Målet uppfyllt</i>	<i>Målet uppfyllt</i>	-
3. Finansiella analyser	<i>Målet uppfyllt</i>	<i>Målet uppfyllt</i>	<i>Målet uppfyllt</i>
4. Prioriterade platsundersökningar	<i>Målet till större del uppfyllt</i>	<i>Målet till större del uppfyllt</i>	<i>Målet till mindre del uppfyllt</i>
5. Insiderövervakning	<i>Målet uppfyllt</i>		
6. Minskade handläggningstider	<i>Målet till större del uppfyllt</i>	<i>Målet till större del uppfyllt</i>	<i>Målet till större del uppfyllt</i>
7. Redovisningsregler	<i>Målet uppfyllt</i>	<i>Målet uppfyllt</i>	<i>Målet uppfyllt</i>
8. Internationellt arbete	<i>Målet uppfyllt</i>	<i>Målet uppfyllt</i>	<i>Målet uppfyllt</i>
9. Beredskapsarbete	<i>Målet till större del uppfyllt</i>	<i>Målet till större del uppfyllt</i>	-
10. Samverkan mot ekonomisk brottslighet*	<i>Målet till större del uppfyllt</i>	<i>Målet till större del uppfyllt</i>	<i>Målet till större del uppfyllt</i>
Uppdrag	Försäkrings- marknadsområdet	Kreditmarknads- området	Värdepappers- marknadsområdet
1. Rapport om icke-finansiella ägare på bankområdet	-	<i>Uppdraget fullgjort</i>	-
2. Rapport om 2000-frågan	<i>Uppdraget fullgjort</i>		

* Målet om samverkan mot ekonomisk brottslighet ingår ej i inspektionens regleringsbrev.

STYCKKOSTNADER FÖR VÄSENTLIGA SLUTPRESTATIONER

Inspektionen redovisade i årsredovisningen för 1997 styckkostnader för väsentliga slutprestationer. Avsikten är att successivt bygga upp tidsserier med denna kostnadsinformation. En styckkostnadsredovisning lämnas därför även i denna årsredovisning.

Styckkostnaden anger vad en prestation kostar att producera. Den beräknas genom att dividera de totala produktionskostnaderna för en typ av prestation med antalet prestationer av denna typ som har producerats under året. För att förklara kostnadsutvecklingen och skillnader mellan olika områden krävs en närmare analys av prestationerna och produktionsprocesserna.

<i>Verksamhetsgren och verksamhetsområde</i>	<i>Slutprestation</i>	<i>Styckkostnad (tkr)</i>	
		<i>1997</i>	<i>1998</i>
Analys och marknadsöversikt Samtliga verksamhetsområden	Regeringsrapport: <i>Utvecklingen inom de finansiella företagen och marknaderna</i>	984	1 051
Övervakning			
Försäkringsmarknadsområdet	Platsundersökning	29	38
Kreditmarknadsområdet	Platsundersökning	74	95
Värdepappersmarknadsområdet	Platsundersökning	67	149
Regelgivning			
Försäkringsmarknadsområdet	Föreskrift/Allmänt råd	87	55
Kreditmarknadsområdet	Föreskrift/Allmänt råd	186	73
Värdepappersmarknadsområdet	Föreskrift/Allmänt råd	112	91
Ärendehandläggning			
Försäkringsmarknadsområdet	Tillståndsärende: <i>Bolagsordning</i>	6	9
Kreditmarknadsområdet	Tillståndsärende: <i>Bolagsordning</i>	5	5
Värdepappersmarknadsområdet	Tillståndsärende: <i>Fondbestämmelser</i>	5	3
Samverkan & samordning			
Samtliga verksamhetsområden	Remiss	38	36